

Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU1

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv, som uppgår till närmare 15,4 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om ändringar i lagen om stöd vid korttidsarbete, om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden samt övriga bemyndiganden. Även regeringens förslag till ändrat uppdrag för Visit Sweden AB tillstyrks. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Dessutom tillstyrker utskottet regeringens förslag till mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande och ett motionsförslag om målet avstyrks.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

I betänkandet finns en reservation (SD) och tre särskilda yttranden (M, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:1 inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Sju yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden	7
Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24	9
Redovisade tillkännagivanden	16
Statens budget inom utgiftsområde 24	19
Reservationer	43
1. Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 1 (V)	43
2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (SD)	44
Särskilda yttranden	49
1. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (M)	49
2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (V)	51
3. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (KD)	53
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	57
Propositionen	57
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	58
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	59
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden	61
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas anslagsförslag	62
<i>Bilaga 5</i>	
Regeringens lagförslag	64
<i>Tabell</i>	
Tabell Regeringens och motionärernas utgiftsramar 2021–2023 för utgiftsområde 24 Näringsliv	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Riksdagen godkänner det mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 6 och avslår motion

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 12.

Reservation 1 (V)

2. Statens budget inom utgiftsområde 24

a) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 10 och avslår motionerna

2020/21:2975 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2020/21:3364 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:3489 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4 samt

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1.

b) Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 1.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2021 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 1 400 000 000 kronor till Green Cargo AB,

2. under 2021 överlåta statens aktier i Vasallen AB till Statens Bostadsomvandling AB SBO,

3. under 2021 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 10 000 000 000 kronor och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket,

4. under 2021 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor,

5. under 2021 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor,

6. för 2021 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 200 000 000 000 kronor,

7. under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkterna 2, 4, 5, 7–9 och 11.

d) Visit Sweden AB

Riksdagen godkänner att uppdraget för V.S. Visit Sweden AB ändras i enlighet med regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 3.

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 10 december 2020

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjalmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjalmered (M)*, Anna-Caren Säterberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)*, Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M)*, Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD)*, Åsa Eriksson (S), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C), Patrik Engström (S), Lorena Delgado Varas (V)* och Amanda Palmstierna (MP).

* Avstår från ställningstagande under punkt 2, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2020/21:1 i de delar som gäller utgiftsområde 24 Näringsliv och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2021 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 4 finns reservanternas förslag till anslag. Regeringens lagförslag återfinns i bilaga 5.

När det gäller lagförslaget i bilaga 5 har den nuvarande lydelsen av 2 § och 4 § inte återgetts korrekt i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Felaktigheten påverkar dock inte den lydelse som regeringen föreslår.

Den 3 december 2020 fick utskottet information från Näringspolitisk direktör Johan Britz, Svenskt näringsliv, och chefsekonom Daniel Wiberg, Företagarna om coronapandemins effekter för svenska företag.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2021 för utgiftsområde 24 Näringsliv till 15 355 253 000 kronor (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). I detta betänkande ska näringsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att

behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens förslag till mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande redovisas först, och därefter följer en redogörelse för regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 Näringsliv samt redovisade tillkännagivanden. Sedan behandlar utskottet regeringens övriga förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Utskottets överväganden

Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande och avstyrker motionen.

Jämför reservation 1 (V).

Propositionen

Regeringen konstaterar inledningsvis att det i enlighet med 10 kap. 3 § budgetlagen ska finnas mål beslutade av riksdagen för den verksamhet som redovisas i budgetpropositionen och att det i dag inte finns ett mål beslutat av riksdagen för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Vidare konstateras att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den senast i budgetpropositionen för 2021 bör återkomma med ett förslag till riksdagen om ett mål för området.

Regeringen framhåller att den vill främja en fri, hållbar och rättvis världshandel. För att möjliggöra en fortsatt stark utrikeshandel med positiva effekter på ekonomin som helhet anför regeringen att den verkar för en öppen och fri internationell handel och främjar användningen och utvecklingen av internationella standarder som stöder genomförandet av Parisavtalet och Agenda 2030. Vidare verkar regeringen för att främja jämställdhetsaspekter av handeln i enlighet med regeringens feministiska handelspolitik. Regeringens uppfattning är vidare att handelsavtal ska respektera demokratiskt fattade beslut och främja skydd av arbetstagares rättigheter.

Regeringen anför att Sveriges välstånd är beroende av en fri och öppen världshandel och framhåller att det multilaterala regelbaserade handelssystemet genom Världshandelsorganisationen (WTO) skapar förutsägbarhet och lika villkor för alla länder. Därtill skapar EU:s regelverk för den inre marknaden förutsättningar för en väl fungerande handel på den ojämförligt största marknaden för svenska varor och tjänster.

Regeringen konstaterar vidare att en ökad export möjliggör en ökad import och därmed ett ökat handelsutbyte med omvärlden, vilket regeringen betonar är värdefullt för hela ekonomin. Regeringen understryker att frihandel möjliggör export, import och investeringsflöden. Utländska direktinvesteringar i Sverige bidrar till ökad sysselsättning och hållbar tillväxt i hela landet.

Regeringen föreslår därför att det övergripande målet för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande ska vara en fri, hållbar och

rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 12 anförs att handelspolitiken kan fungera som en del i återhämtningen efter pandemin. Motionärerna framhåller att det kräver samarbete och rättvisa villkor länder emellan och att politiken gynnar de processer som syftar till att bygga en mer hållbar värld. Mot den bakgrunden förordas att riksdagen ska tillkännage för regeringen att det överordnade målet för svensk handelspolitik bör vara att bidra till minskade klyftor inom och mellan länder samt ökad jämställdhet och hållbar utveckling.

Utskottets ställningstagande

Hösten 2019 konstaterade utskottet att det inte fanns ett mål för utgiftsområde 24, utan att utgiftsområdet i stället är uppdelat i två områden där Näringspolitiken har ett mål som är beslutat av riksdagen och där politiken för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande hade ett mål som var fastställt av regeringen. Utskottet anförde att målet för politiken för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande borde betraktas som ett av de viktigaste politiska målen inom utgiftsområdet och att det därför bör vara beslutat av riksdagen. På initiativ av utskottet tillkännagav riksdagen därför att regeringen senast i budgetpropositionen för 2021 skulle återkomma med ett förslag till riksdagen om ett sådant mål (bet. 2019/20:NU1, rskr. 2019/20:63). Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen återkommit med förslag om ett mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Utskottet konstaterar därmed att denna del av riksdagens tillkännagivande är tillgodosett.

När det gäller det föreslagna målet vill utskottet anföra följande. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Det har sedan länge funnits ett brett stöd i riksdagen för uppfattningen att frihandel i grunden är något positivt och därmed en viktig princip att värna. Utskottet delar regeringens bedömning att Sveriges välstånd är beroende av en fri och öppen världshandel och att frihandel möjliggör för handelsflöden och utländska direktinvesteringar som är viktiga för Sveriges ekonomi. För en fungerande handel är både multilaterala regelbaserade handelssystem och EU:s regelverk för den inre marknaden av stor betydelse.

Frihandel kan vara en stark välståndsskapande kraft såväl för världens fattigaste länder som för de mer utvecklade länderna. Handeln kan också vara ett viktigt verktyg i arbetet med bl.a. miljö, klimat, demokrati, jämställdhet, hälsa, arbetstagares rättigheter, djurhållning och konsumentskydd. Utskottet instämmer därför i att målet bör vara att handeln även är rättvis och hållbar,

vilket också ligger i linje med den politik som Sverige har förespråkats under flera år.

Utskottet konstaterar att regeringen har tagit fram ett antal delmål och resultatindikatorer för att tydliggöra sambanden och öka möjligheterna att följa resultat. Utskottet vill i likhet med vad det anfört i andra sammanhang (bet. 2017/18:NU19 och bet. 2019/20:NU2) framhålla vikten av att beslutade mål kan följas upp och att måluppfyllelsen kan utvärderas. Utskottet har gått igenom regeringens resultatredovisning och presenterar i det följande avsnittet sin bedömning med anledning av genomgången i vilken såväl delmål som resultatindikatorer berörs. Utskottet avser att följa upp dessa synpunkter i den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Utskottet tillstyrker därmed förslaget i propositionen och avstyrker samtidigt förslaget om ett överordnat mål för svensk handelspolitik som förs fram i motionen.

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24

Inledning

Sedan 2015 har näringsutskottet kontinuerligt följt upp regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen, utgiftsområdena 19 Regional utveckling, 21 Energi och 24 Näringsliv. Utskottets grupp för uppföljning och utvärdering har under dessa år även fört en dialog med berörda statssekreterare om regeringens resultatredovisning. Utskottets senaste iakttagelser och bedömningar redovisas i utskottets budgetbetänkanden för respektive utgiftsområde (bet. 2019/20:NU1, bet. 2019/20:NU2 och bet. 2019/20:NU3). I den senaste genomgången var fokus främst i vilken utsträckning regeringen hade beaktat och tillgodosett de synpunkter som utskottet tidigare hade haft på resultatredovisningen. När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att den ska utveckla en tydligare resultatredovisning för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande samt senast i budgetpropositionen för 2021 återkomma med ett förslag till riksdagen om ett mål för samma område.

Näringsutskottet har under hösten 2020 fortsatt att följa upp i vilken utsträckning regeringen, inom ramen för budgetpropositionens nya struktur, har beaktat och tillgodosett de synpunkter på resultatredovisningen som utskottet har framfört tidigare. Vidare har utskottet följt upp om resultaten redovisas i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om för utgiftsområdet eller i förhållande till andra mål, om regeringen gör en bedömning och analys av uppnådda resultat i förhållande till mål och anslag och om resultaten redovisas i förhållande till anslagen.

I de närmast följande avsnitten i detta betänkande refereras hur regeringen i budgetpropositionen har beskrivit det pågående utvecklingsarbetet med resultatredovisningen, målen för utgiftsområdet, de indikatorer och bedöm-

ningsgrunder som har använts samt hur resultat, analys och slutsatser har redovisats. Avslutningsvis redovisas utskottets samlade bedömning av resultatredovisningen.

Propositionen

En utvecklad resultatredovisning

Under de senaste åren har det bedrivits ett arbete inom Regeringskansliet som syftar till att resultatredovisningen i budgetpropositionen ska ha en enhetlig struktur, vara mer ändamålsenlig och bättre motivera regeringens budgetförslag. I budgetpropositionen (prop. 2020/21:1) anges att utgångspunkten för arbetet har varit budgetlagens krav på att regeringen i budgetpropositionen redovisar resultat i förhållande till de mål som riksdagen beslutat om och att redovisningen ska vara anpassad till de olika utgiftsområdena. Arbetet har bl.a. resulterat i förtydligade riktlinjer för utformningen av resultattexterna som väntas leda till att resultatinformationen framträder tydligare.

Näringspolitiken

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:NU1, rskr. 2014/15:68).

Regeringen redovisar näringspolitiken under tre delmål för att tydliggöra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag. De tre delmålen är följande:

- Ramvillkor och väl fungerande marknader som stärker företags konkurrenskraft
- Stärkta förutsättningar för innovation och förnyelse
- Stärkt entreprenörskap för ett dynamiskt och diversifierat näringsliv.

Regeringen anger två indikatorer som mäter det näringspolitiska målets årliga resultat. Varje delmål har i sin tur ett antal indikatorer som avser att visa den årliga utvecklingen inom respektive delmål. I en tabell i propositionen (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24 tabell 4.1 s. 28) redovisas hur mål, delmål och indikatorer är kopplade till varandra. I tabellen anges även att tre av indikatorerna redovisas uppdelade på kvinnor och män.

Regeringen inleder resultatredovisningen för området Näringspolitik med att ange att den redovisning som lämnas i budgetpropositionen i huvudsak bygger på resultat som avser 2019. Regeringen tillägger därefter att förutsättningarna inom många områden sedan dess har ändrats på ett genomgripande sätt med anledning av den pågående pandemin. Regeringen påpekar att den har vidtagit flera åtgärder för att minska effekterna av pandemin och att resultaten av åtgärder som vidtagits under 2020 i resultatredovisningen beaktas i den utsträckning det finns relevant underlag tillgängligt. Regeringen redogör

vidare för utvecklingen av de två indikatorer som rör målet för näringspolitiken samt ett antal uppgifter som inte rör till det näringspolitiska målet men som är avsedda att ge en allmän bild av utvecklingen i näringslivet. Därtill anger regeringen att den som tidigare avser att föra en årligen återkommande dialog med näringsutskottet om utvecklingen av resultatredovisningen.

Regeringen fortsätter sedan med att redovisa resultatet av statliga insatser och åtgärder under tre avsnitt. Inledningsvis för vart och ett av de tre avsnitten anger regeringen hur delmålet och de insatser som genomförs inom ramen för delmålet relaterar till näringspolitikens mål. Vidare redogör regeringen för hur de indikatorer som är kopplade till delmålen utvecklats sedan föregående års resultatredovisning. I något fall hänvisar regeringen till att det inte finns några nya data för en indikator, varför den indikatorn inte redovisas i propositionen. Därtill redogör regeringen i de tre avsnitten för strategier, myndighetsuppdrag, utredningar och övriga insatser som genomförts eller som pågår. Emellanåt anges att insatsen har utvärderats, och för vissa av insatserna anges från vilket anslag en insats anvisats medel. Vidare redogör regeringen för åtgärder som vidtagits till följd av pandemin.

Under rubriken Analys och slutsatser gör regeringen en bedömning av måluppfyllelsen när det gäller målet för näringspolitiken. Regeringen hänvisar sedan till utvecklingen för de två indikatorer som kopplar till målet för näringspolitiken. Därefter redovisar regeringen sin bedömning av måluppfyllelsen för respektive delmål under tre avsnitt. Regeringen går också kortfattat igenom de tre delmålen indikatorer och hur de utvecklades under 2019 i jämförelse med tidigare. Regeringen gör även för vissa större insatsområden en bedömning av huruvida insatserna bidragit till utvecklingen för vissa indikatorer. Detta gäller exempelvis regeringens strategi för smart industri. I de tre avsnitten gör regeringen också särskilda bedömningar för vissa insatsområden, vilket bl.a. gäller områdena Förenkla för företagen, Väl fungerande marknader och Besöksnäringen. Regeringen gör i denna del inte några referenser till anslag.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Vad gäller området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande föreslår regeringen i propositionen mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande (bet. 2019/20:NU1, rskr. 2019/20:123) ett mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Det nya målet föreslås vara: En fri, hållbar och rättvis internationell handel, en välfungerande inre marknad, växande export och internationella investeringar i Sverige.

Regeringen anger att man har tagit fram ett antal delmål för att tydliggöra sambanden och öka möjligheterna att följa resultat. Antalet resultatindikatorer och bedömningsgrunder har minskats för att det ska bli tydligare vilka som är centrala för resultatbedömningen. Regeringen anför att vissa av de tidigare angivna resultatindikatorerna och bedömningsgrunderna fortfarande används

som komplement i resultatredovisningen. Av propositionen framgår att indikatorerna som mäter resultaten av regeringens exportstrategi valdes i samband med att strategin beslutades. Regeringen anför att detta har gjort det möjligt att mäta resultaten av exportstrategin för 2015–2019. De utvalda indikatorerna för att redovisa måluppfyllelsen för det nya föreslagna målet (och delmålen) omfattar huvudsakligen indikatorerna i exportstrategin.

När det gäller resultatredovisningen anför regeringen att arbetet med att utveckla den, i enlighet med riksdagens tillkännagivande (bet. 2019/20:NU1, rskr. 2019/20:123), har pågått parallellt med att ta fram ett förslag till nytt mål för området. Syftet med arbetet har varit att göra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag tydligare. För att tydliggöra sambanden och öka möjligheterna att följa resultat har området delats upp i delmål. Regeringen anför att utvecklingen av resultatredovisningen är ett pågående arbete och att målsättningen är att resultatredovisningen efter en fortsatt dialog med näringsutskottet ska ge en tydligare redogörelse för hur regeringen anser att insatserna inom området relaterar och bidrar till områdets mål i stort. Resultatredovisningen har i jämförelse med tidigare år en ny struktur som följer det övergripande målet och de olika delmålen. I inledningen på ett par avsnitt finns en beskrivning av delmålet och vilken verksamhet och vilka insatser som ryms inom delmålet. I de olika avsnitten redovisas indikatorerna för att följa upp delmålen, men även andra kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder. I något fall saknas redovisning av en indikator. I avsnitten för vissa delmål redovisas utfallet på indikatorer i tabeller. I något fall görs en uttalad koppling mellan indikator och delmål samt delmål och mål. I likhet med tidigare år innehåller resultatredovisningen framför allt en redogörelse för insatser och resultat i form av prestationer och inte effekter av den genomförda politiken. Av resultatredovisningen framgår också att regeringen för att tillgodose önskemål från riksdagen om en förbättrad resultatredovisning och tydligare styrning av Business Sweden har gett Business Sweden i uppdrag att föreslå nya indikatorer för hur verksamhetens resultat ska mätas och redovisas.

Det samlade avsnittet för analys och slutsatser följer ungefär samma struktur som resultatredovisningen, även om det inte finns underrubriker i avsnittet. Regeringen gör en bedömning av måluppfyllelsen när det gäller såväl det föreslagna nya målet för utgiftsområdet som de olika delmålen.

Utskottets bedömning

Övergripande om utgiftsområdet

Utskottet vill inledningsvis, och i likhet med vad det gjort tidigare år, framhålla betydelsen av att resultatredovisningen i budgetpropositionen är klar och tydlig eftersom denna är ett viktigt underlag för riksdagens beredning av statens budget. Sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen och om hur regeringens resultatredovisning till riksdagen kan utvecklas. Enligt utskottets uppfattning är

denna dialog betydelsefull, och den har på flera sätt bidragit till att utveckla och förbättra den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen.

Utskottet noterar att det pågår ett utvecklingsarbete inom Regeringskansliet i syfte att tydliggöra resultatredovisningen i budgetpropositionen, och att det arbetet bl.a. bygger på synpunkter från utskotten och deras kanslier. Enligt utskottets uppfattning är det betydelsefullt att denna dialog fortsätter även framöver. Utskottet anser att det är angeläget att regeringen fortsätter att utveckla resultatredovisningen för att bidra till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och till att redovisningen av utfallet kan ligga till grund för en ändamålsenlig styrning av den statliga verksamheten. Samtidigt har utskottet en förståelse för att arbetet med att förbättra resultatredovisningen tar tid och att den rådande situationen med den pågående pandemin kan ha gjort att detta arbete har behövt prioriteras ned.

Även om resultatredovisningen främst bygger på resultat som avser 2019 anser utskottet att det är välkommet att regeringen även redogör för insatser som gjorts under 2020, och särskilt de insatser som har gjorts med anledning av den pågående pandemin. Utskottet kan även notera att detta till viss del även görs i avsnittet Analys och slutsatser.

Utskottet noterar att regeringen under rubriken Analys och slutsatser i årets budgetproposition återknyter till de mål som riksdagen beslutat om. Utskottet vill även framhålla vikten av att regeringen i detta avsnitt reflekterar över om, och i så fall i vilken utsträckning, graden av målpåfyllelse har ett samband med statliga insatser eller främst är ett resultat av andra faktorer. Slutsatser av detta slag kan sedan ligga till grund för de ställningstaganden som görs i det efterföljande avsnittet Politikens inriktning och i budgetförslaget. På så sätt skapas en röd tråd mellan dessa avsnitt.

Utskottet har tidigare efterfrågat en mer enhetlig struktur mellan de två områdena inom utgiftsområdet och välkomnar att strukturen i år blivit mer enhetlig i och med den nya strukturen för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Näringspolitik

När det gäller området Näringspolitik noterar utskottet att regeringen i likhet med föregående år anger tre delmål som relaterar till det riksdagsbundna målet för näringspolitiken. Utskottet kan vidare notera att avsnitten Resultatredovisning och Analys och slutsatser har disponerats efter dessa tre delmål. Det är utskottets mening att det främjar läsbarheten och förståelsen med en tydlig struktur och mer vägledande rubriksättning som har en tydlig koppling till delmålen liksom frekventa referenser till det riksdagsbundna målet. Utskottet vill även framhålla regeringens redovisning i de diagram och tabeller som återfinns i resultatredovisningen för att beskriva utvecklingen för vissa indikatorer och andra relevanta uppgifter över tid.

Utskottet har tidigare år påpekat att det är önskvärt att regeringen i resultatredovisningen än tydligare klargör dels effekterna av utförda insatser, dels från

vilket anslag de olika insatserna finansieras. Utskottet kan notera att det även i årets resultatredovisning i vissa fall anges från vilket anslag en insats finansieras men att detta fortfarande görs i en mer begränsad omfattning. Det är utskottets uppfattning att regeringen genom att i resultatredovisningen återknyta till de anslag som har avsatts för en insats kan bidra till förståelsen av samband mellan avsatta medel och ett visst utfall. Utskottet ser därför att regeringen med fördel i resultatredovisningen framöver anger från vilket anslag en insats finansieras. När det gäller regeringens redogörelse för effekter av insatser har utskottet förståelse för att denna typ av information tar tid att sammanställa. Utskottet välkomnar därför de delar i resultatredovisningen där regeringen anger detta och anser att det är önskvärt att denna information återges i de fall det finns relevanta effektutvärderingar eller liknande information.

Utskottet kan när det gäller avsnittet Analys och slutsatser konstatera att det numera är ett sammanhängande avsnitt och har en liknande struktur som resultatredovisningen. Vidare gör regeringen inledningsvis i avsnittet en bedömning av måluppfyllelsen för det näringspolitiska målet och de tre delmålen. Detta är välkommet och i linje med vad utskottet tidigare efterfrågat om en samlad bedömning av de näringspolitiska insatserna i förhållande till det näringspolitiska målet. Utskottet kan vidare notera att regeringen i avsnittet Analys och slutsatser väljer att göra särskilda bedömningar för ett antal insatsområden, vilket bl.a. gäller regelförenkling och besöksnäringen. Utskottet menar att detta är positivt, samtidigt som utskottet ser att regeringen har en möjlighet att utveckla denna del för att än tydligare bidra till att skapa en röd tråd i budgetpropositionen. Enligt utskottets mening skulle det med fördel kunna tydliggöras hur de bedömningar och slutsatser som görs för särskilda insatsområden ligger till grund för de ställningstaganden som görs i det efterföljande avsnittet Politikens inriktning och i budgetförslaget. Utskottet menar också att regeringen skulle kunna förtydliga sin bedömning av hur utvecklingen för ett insatsområde bidrar till måluppfyllelsen av det relevanta delmålet och därmed i förlängningen det riksdagsbeslutade målet för näringspolitiken.

Mot bakgrund av vad utskottet här har anfört om att det ser att de olika avsnitten i budgetpropositionen bör följa en röd tråd vill utskottet framhålla att regeringen kan överväga om den struktur som används i avsnitten Resultatredovisning och Analys och slutsatser även kan återkomma i avsnittet Politikens inriktning.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Utskottet noterar regeringens bedömning att riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör utveckla en tydligare resultatredovisning för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande inte är slutbehandlat. Utskottet konstaterar också att flera synpunkter i riksdagens tillkännagivande ännu inte är omhändertagna. Till exempel redovisas fortfarande till största del insatser och prestationer snarare än resultat i termer av effekter, och redovisningen av

hur resultat och utförda insatser och åtgärder bidrar till att uppnå målen behöver även enligt utskottets mening tydliggöras. Utskottet delar därför regeringens bedömning.

Utskottet har förståelse för att arbetet med att förbättra resultatredovisningen är tidskrävande, ett arbete som därtill pågått parallellt med att ta fram ett förslag till nytt mål för området. Utskottet vill därför inledningsvis framhålla att det redan i år gjorts flera förbättringar. Utskottet ser också positivt på regeringens målsättning att efter en fortsatt dialog med näringsutskottet ge en tydligare redogörelse för hur regeringen anser att insatserna inom området relaterar och bidrar till områdets mål i stort. Utskottets förhoppning är att följande iakttagelser kan tjäna som konstruktiva medskick i den pågående dialogen inför det fortsatta arbetet.

Utskottet har tidigare i detta betänkande tagit ställning till det nya mål som regeringen föreslagit för området. Utskottet konstaterar att regeringen anger ett antal delmål och indikatorer. I likhet med tidigare uttalanden (bet. 2017/18:NU19 och bet. 2019/20:NU2) vill utskottet framhålla vikten av att delmål och indikatorer är tydligt kopplade till det mål som riksdagen beslutar. Valet av delmål och indikatorer är inte tydligt motiverat i propositionen. Utskottet noterar att indikatorerna huvudsakligen omfattar de som finns i regeringens exportstrategi som togs fram 2015. Samtidigt som det är positivt att valet av indikatorer faller på sådana som funnits tidigare, vilket gör det möjligt att följa utvecklingen över en längre tid, vill utskottet påminna om vikten av att indikatorerna speglar det riksdagsbeslutade målet. Sammantaget anser utskottet att det vore önskvärt om regeringen utvecklar beskrivningen av hur mål, delmål och indikatorer är kopplade till varandra.

Utskottet har tidigare påtalat att det funnits ett stort antal resultatindikatorer, dessutom på en väldigt detaljerad nivå, och finner det därför positivt att antalet resultatindikatorer och bedömningsgrunder i årets redovisning är betydligt lägre och på en mer övergripande nivå. Utskottet välkomnar också att regeringen gett Business Sweden i uppdrag att föreslå nya indikatorer för hur verksamhetens resultat ska mätas och redovisas och ser fram emot att ta del av resultatet.

Utskottet vill vidare framhålla att läsningen underlättas av att resultatredovisning och analys och slutsatser följer strukturen för delmålen, vilket skapar en röd tråd. För att underlätta läsningen ytterligare kan regeringen överväga att även lägga in underrubriker i avsnittet Analys och slutsatser. I likhet med vad utskottet anført ovan om att de olika avsnitten i budgetpropositionen bör följa en röd tråd vill utskottet framhålla att regeringen även för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande kan överväga om den struktur som används i avsnitten Resultatredovisning och Analys och slutsatser även kan återkomma i avsnittet Politikens inriktning. Utskottet konstaterar att vissa avsnitt i resultatredovisningen inleds med delmålet och en översiktlig beskrivning av verksamhet och insatser på området. Eftersom detta är tydliggörande menar utskottet att det vore önskvärt om även övriga avsnitt inleds på motsvarande sätt.

När det gäller innehållet i resultatredovisningen har utskottet en förståelse för att utfallet av kvantitativa indikatorer är lättare att redovisa överskådligt, t.ex. genom att använda en tabell eller ett diagram. Utskottet vill samtidigt betona vikten av att redogörelsen för indikatorerna för samtliga delmål är tydlig och framhålla att det är något som regeringen bör beakta i det fortsatta arbetet med att utveckla resultatredovisningen.

När det gäller avsnittet Analys och slutsatser konstaterar utskottet att det numera är ett sammanhängande avsnitt och att regeringen gör en bedömning av målet för utgiftsområdet. Regeringen gör även en bedömning av delmålen. Inför det fortsatta arbetet med att utveckla resultatredovisningen anser utskottet att det vore önskvärt om regeringen på ett tydligare sätt relaterar analys och slutsatser till utfallet på indikatorerna på politikområdet, på samma sätt som görs i avsnittet Analys och slutsatser i fråga om näringspolitiken.

Redovisade tillkännagivanden

Inledning

I samband med att konstitutionsutskottet våren 2017 behandlade regeringens skrivelse 2016/17:75 Riksdagens skrivelser till regeringen framhöll konstitutionsutskottet att berört utskott lämpligen redovisar sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande (bet. 2016/17:KU21). Vidare påpekade konstitutionsutskottet att om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats.

Propositionen

I budgetpropositionen, utgiftsområde 24, redogör regeringen för sammanlagt fem tillkännagivanden, varav tre som gjorts efter förslag från näringsutskottet och två som gjorts efter förslag från trafikutskottet respektive finansutskottet. Regeringen anger att två av tillkännagivandena är slutbehandlade. Det gäller ett tillkännagivande på förslag av näringsutskottet och ett på förslag av trafikutskottet.

I propositionen redovisar regeringen att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör vidta åtgärder för att säkerställa en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor (bet. 2019/20:NU6). Vidare framgår det av propositionen att det under 2019 gjordes en översyn av Almis uppdragsmål. Inom ramen för arbetet beaktades såväl de rekommendationer som Riksrevisionen lämnade i rapporten Jämställdhet i Almis låneverksamhet – otydlig styrning och återrapporering (RiR 2019:7) som riksdagens tillkännagivande. Målet för kvinnors företagande och relaterade krav på återrapporering har tydliggjorts i den ägaravisning som beslutades vid Almis

bolagsstämma den 27 april 2020. Med detta anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett och därmed slutbehandlat.

I propositionen redovisar regeringen också att riksdagen har tillkännagett att regeringen bör se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällets behov av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses (bet. 2013/14:TU19). När det gäller Jernhusen AB angav regeringen i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) att det finns anledning att förtydliga uppdraget för att understryka det viktiga ansvar som Jernhusen AB har som förvaltare av bl.a. stationer och depåer och att ärendet bereds inom Regeringskansliet. Vid årsstämman i Jernhusen AB den 27 april 2020 beslutades att bolagets uppdrag enligt bolagsordningen ska förtydligas enligt följande:

Bolaget ska, inom ramen för affärsmässighet, utveckla, förvalta och äga fastigheter, tillhandahålla fastighetsrelaterade tjänster och andra tjänster med anknytning till kollektivt resande och godstransporter på järnväg samt bedriva därmed förenlig verksamhet. Inriktningen av verksamheten ska vara på stationer, stationsområden med stationsnära stadsutveckling, depåer samt kombiterminaler. Bolaget ska, i samverkan med transportsystemets aktörer, bidra till att de av riksdagen beslutade transportpolitiska målen uppnås. Bolaget ska vara ledande i utvecklingen av ett effektivt och hållbart transportsystem i syfte att främja och stödja kollektivt resande och godstransporter på järnväg.

Regeringen anser att tillkännagivandet därmed är tillgodosett i den del det avser Jernhusen AB. I de delar som avser Green Cargo AB och SJ AB är tillkännagivandet redan tillgodosett (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24 och prop. 2019/20:1 utg.omr. 24). Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Vidare redovisas i propositionen att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den snarast bör vidta nödvändiga åtgärder för att förenkla och förkorta tillståndsprocesserna för gruv- och mineralnäringsen (bet. 2018/19:NU11). Riksdagen har vidare tillkännagett för regeringen att den senast i samband med att den lämnar budgetpropositionen för 2021 ska redovisa för riksdagen vilka konkreta åtgärder som har vidtagits med anledning av riksdagens tillkännagivande våren 2019 om gruv- och mineralnäringsens tillståndsprocesser (bet. 2019/20:NU11). Regeringen beslutade den 20 augusti 2020 om ett kommittédirektiv till en utredning som ska se över det nuvarande systemet för miljöprövning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning. Regeringen överväger ytterligare åtgärder och gör bedömningen att tillkännagivandena ännu inte är slutbehandlade.

Därtill redovisar regeringen att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den dels bör utveckla en tydligare resultatredovisning för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, dels senast i budgetpropositionen för 2021 bör återkomma med ett förslag till riksdagen om ett mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (bet. 2019/20:NU1). Regeringen lämnar i propositionen ett förslag till nytt mål för området utrikeshandel,

export- och investeringsfrämjande, vilket redogjorts för tidigare i detta betänkande. Regeringen konstaterar att den därmed anser att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett i den del som avser att regeringen bör återkomma om ett mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. När det gäller den del i tillkännagivandet som rör resultatredovisningen anger regeringen att arbetet med att utveckla denna har pågått parallellt med att ta fram ett förslag till ett nytt mål för området. Syftet med arbetet har varit att göra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag tydligare. Vidare anges att utvecklingen av resultatredovisningen är ett pågående arbete och att målsättningen är att resultatredovisningen efter en fortsatt dialog med näringsutskottet ska ge en tydligare redogörelse för hur regeringen anser att insatserna inom området relaterar och bidrar till områdets mål i stort. Regeringen anser därmed att det som utskottet anfört om resultatredovisningens utformning inte är slutbehandlat.

Därutöver redovisas att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den skyndsamt och fortlöpande bör granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som särskilt stärker de enskilda näringsidkarnas möjligheter att överbrygga konsekvenserna av covid-19 (bet. 2019/20:FiU61). Regeringen anför att den delar riksdagens syn på behovet av att granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och avser att se till att en strukturerad uppföljning görs. Tillkännagivandet är ännu inte tillgodosett i denna del. Regeringen anger vidare att den i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) har föreslagit att det införs ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19. Regeringen bedömer att tillkännagivandet är tillgodosett i denna del.

Utskottets bedömning

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen, utgiftsområde 24 Näringsliv, lämnar en redogörelse för fem tillkännagivanden som rör näringspolitiken. Tre av dessa tillkännagivanden har gjorts efter förslag från näringsutskottet, och regeringen bedömer att ett av dessa är slutbehandlat. När det gäller de övriga två tillkännagivandena har dessa gjorts efter förslag från finansutskottet respektive trafikutskottet, och regeringen bedömer att tillkännagivandet som gjorts efter förslag från trafikutskottet är slutbehandlat.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens bedömningar när det gäller de tillkännagivanden som redogörs för i budgetpropositionen, utgiftsområde 24 Näringsliv.

Statens budget inom utgiftsområde 24

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Riksdagen godkänner därutöver regeringens förslag till ändringar i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och förändrat uppdrag till Visit Sweden AB. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 24 avslås.

Jämför reservation 2 (SD) och särskilt yttrande 1 (M), 2 (V) och 3 (KD).

Inledning

Den 25 november 2020 fattade riksdagen beslut om statsbudgetens ramar för de olika utgiftsområdena för 2021 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområdena för 2022–2023. Riksdagens biföll regeringens förslag och fastställde ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv till 15 355 253 000 kronor för 2021 (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63).

Tabell Regeringens och motionärernas utgiftsramar 2021–2023 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringen			
		M	SD	V	KD
2021 (föreslagen utgiftsram)	15 355	–150	–1 000	+422	–744
2022 (utgiftsberäkning)	8 160	–100	–1 002	+447	–561
2023 (utgiftsberäkning)	7 363	+50	–993	+372	–207

Av tabellen ovan framgår regeringens och motionärernas förslag till ram för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2021 och motsvarande beräkningar för 2022–2023. Budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Finansutskottet beslutade den 22 september 2020 att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1) samt eventuella motioner om inkomster och utgiftsramar som berör respektive utskotts beredningsområde. Andra uppfattningar än regeringens om utgiftsramarnas storlek har därefter redovisats i partimotionerna 2020/21:3422 (M), 2020/21:3128 (SD), 2020/21:3170 (V) och 2020/21:3530 (KD).

Den 15 oktober beslutade näringsutskottet att yttra sig till finansutskottet. I det yttrande som justerades den 3 november (yttr. 2020/21:NU2y) förordade en majoritet i utskottet (S, C, L, MP) att finansutskottet skulle tillstyrka de

berörda förslagen i budgetpropositionen och avstyrka motsvarande motionsyrkanden. I fyra avvikande meningar föreslog utskottets representanter för Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna i stället att finansutskottet skulle tillstyrka partiernas respektive partimotioner i de berörda delarna.

I detta ärende ska utskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen). Utgångspunkten för beredningen är att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv är fastställd till 15 355 253 000 kronor.

Regeringens förslag till fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet framgår av tabellen i bilaga 2. Den utgiftsram som regeringen föreslår fördelas på 31 anslag. I bilagan redovisas också de förslag som finns i motionerna 2020/21:3489 (M), 2020/21:3364 (SD), 2020/21:2975 (V) och 2020/21:3500 (KD). Enligt förslaget i propositionen kompletteras fyra av anslagen inom utgiftsområdet med bemyndiganden för regeringen att ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren (se bil. 3).

I det följande redovisas inledningsvis vad regeringen anför om politikens inriktning. Efter det redovisas regeringens överväganden om vart och ett av de 31 anslagen inom utgiftsområdet och de föreslagna bemyndiganden som är kopplade till anslag och därefter förslag till övriga bemyndiganden. I de avsnitt som följer därpå redovisas regeringens förslag till ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och regeringens förslag om Vasallen AB respektive Statens Bostadsomvandling AB samt Visit Sweden AB. Därefter refereras de motioner som innehåller alternativa förslag till anslag.

Propositionen

Politikens inriktning

Utgiftsområde 24 omfattar områdena Näringspolitik samt Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

I budgetpropositionen för 2021 anger regeringen för näringspolitiken under rubriken Politikens inriktning att i en tid av stora samhällsutmaningar och behov av snabb omställning till ett mer hållbart och inkluderande välfärdssamhälle behöver Sverige använda sin position som ett ledande innovationsland för att fortsätta stärka Sveriges konkurrenskraft och svensk exports kapacitet att växa på nya marknader. Regeringen konstaterar att pandemin medförde stora påfrestningar på samhällsekonomin och näringslivet under våren 2020. Regeringen framhåller att det därför har gjorts omfattande insatser för att skapa förutsättningar för näringslivet att hantera förändringar på marknaden, efterfråge- och intäktsbortfall samt konkurser. Vidare menar regeringen att det ännu inte går att överblicka alla de konsekvenser som pandemin har och kommer att medföra för det svenska näringslivet.

Därtill konstaterar regeringen att pandemin medfört en accelererad omställning inom näringslivet. Behovet av grön omställning, digital strukturomvandling och långsiktig kompetensförsörjning har ökat och är således prioriterade utvecklingsområden för regeringen.

Regeringen konstaterar vidare att Sveriges ekonomi stärks genom att ett mer konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv främjas och möjligheterna att bli, verka och lyckas som företagare underlättas. Sverige är en industrination som bidrar till lösningar för grön omställning, vilket både skapar jobb i hela landet och stärker förutsättningarna för svenskt näringsliv att lyckas på globala marknader. En viktig förutsättning för omställning och stärkt konkurrenskraft är unga innovativa företag. Dessa företag kan utgöra en viktig del av Sveriges framtida näringsliv inom nya styrkeområden, men även genom sin roll i nuvarande och framtida värdekedjor för många svenska och internationella företag. Vidare anger regeringen att jämställdhet mellan män och kvinnor är en strategisk prioriterad fråga inom näringspolitiken.

Därtill framhåller regeringen ett antal insatser under rubrikerna En politik för stärkt konkurrenskraft och näringslivets återhämtning, Näringslivets gröna omställning, Näringslivets digitalisering, Life science, Näringslivets kompetensutveckling, En stark och hållbar besöksnäring samt Förenkling.

När det gäller området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande framhåller regeringen under rubriken Politikens inriktning att utrikeshandeln, inte minst i ljuset av covid-19, kommer att vara nödvändig för företag och möjliggöra en återhämtning för stora delar av Sveriges ekonomi, sysselsättning och utveckling. Regeringen avser att vara aktiv med export- och investeringsfrämjande åtgärder och pådrivande för en fri, hållbar och rättvis internationell handel samt verka för att stärka och utveckla EU:s inre marknad. Den utvecklade export- och investeringsstrategin och plattformen för internationellt hållbart företagande utgör en strategisk samlad ansats för svensk export och de svenska företagens internationalisering.

Exportfrämjandet ska stödja små och medelstora företags exportutveckling och svenska företag på strategiska marknader. Regeringen understryker även betydelsen av ett väl fungerande och marknadskompletterande exportkredit-system, och understryker att efterfrågan av exportkrediter har ökat mot bakgrund av den pågående pandemin.

För att bibehålla utländska investeringar när företag skär ned på sina verksamheter på grund av pandemin och för att attrahera nya investerare när världsekonomin återhämtar sig ser regeringen ett behov av utökade satsningar på investeringsfrämjandet. Investeringar som tillför nya arbetstillfällen, nytt kapital, nya teknologier, hållbara investeringar och nya marknader till den svenska ekonomin kommer att prioriteras.

Regeringen framhåller WTO:s grundläggande roll i den internationella handeln men konstaterar samtidigt att organisationen behöver reformeras. Regeringen kommer att verka för att EU ingår fler strategiskt viktiga frihandelsavtal med andra länder och regioner och att dessa avtal värnar miljö och klimat, hälsa, arbetstagares rättigheter och djurvälstånd. Regeringen avser vidare att

driva på för en feministisk handelspolitik där män och kvinnor gynnas i lika stor utsträckning.

Regeringen kommer även att prioritera genomförandet och tillämpningen av redan existerande lagstiftning på den inre marknaden och avser att agera aktivt för att återställa och fördjupa den inre marknaden inom flera områden.

Anslag och bemyndiganden för 2021

Regeringen föreslår att 15 355 253 000 kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2021. Hur beloppet fördelas på de olika anslagen inom utgiftsområdet framgår nedan och av bilaga 2. För fyra av anslagen föreslår regeringen att den ska bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren. Förslagen till bemyndiganden redovisas i bilaga 3. För ett av anslagen föreslår regeringen att den ska bemyndigas att besluta om ett kapitaltillskott som leder till utgifter 2021. I det följande redogörs för regeringens förslag till anslag och bemyndiganden för 2021 för utgiftsområde 24 Näringsliv.

Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås minskas med 940 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 255 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling får användas för utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) för riksmätplatser. Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2020, föreslår regeringen att anslaget ökas med totalt 545 miljoner kronor 2021. Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med 50 miljoner kronor för ett riktat stöd till forskning, utveckling och marknadsintroduktion för arbetsmaskiner. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 3 548 miljoner kronor till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 460 miljoner kronor 2022–2025. Enligt regeringen behövs bemyndigandet för att de åtgärder som beslutas och vidtas ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel får användas för utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstituterna inom och under RISE Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet samt vissa omstruktureringsutgifter för RISE-instituterna. Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2020, föreslår regeringen att anslaget ökas med totalt 95 miljoner

kronor 2021. Vidare föreslås anslaget ökas med 200 miljoner kronor 2021 för utveckling och modernisering av test- och demonstrationsmiljöer för bioraffinaderier. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 1 054 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket används för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor. Anslaget föreslås ökas med närmare 9 miljoner kronor 2021 för att finansiera Tillväxtverkets arbete med kompetensinsatser vid korttidsarbete. Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132) aviserat att Tillväxtverket fr.o.m. 2021 kommer att tillföras 8 miljoner kronor per år för administrativa kostnader som uppstår i samband med handläggning av stöd vid korttidsarbete. Anslaget föreslås ökas med ytterligare 7 miljoner kronor 2021 för att förstärka Tillväxtverkets arbete med administration och kontroll av stödet. Sammanlagt uppgår därmed beloppet till 15 miljoner kronor för 2021 för administration och kontroll av stöd vid korttidsarbete. Anslaget föreslås ökas med 5 miljoner kronor 2021 för att finansiera Tillväxtverkets arbete med omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring. Anslaget föreslås ökas med 30 miljoner kronor 2021 för att finansiera Tillväxtverkets arbete med administration av Regionalfonden och Fonden för en rättvis omställning. Anslaget föreslås minskas med 364 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur inom ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer. Anslaget minskas med drygt 2 miljoner kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 327 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling får användas för näringslivsfrämjande åtgärder. Anslaget föreslås ökas med 200 miljoner kronor för möjliggörande av deltagande i viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Vidare föreslås anslaget ökas med 18 miljoner kronor 2021 för insatser för entreprenörskap inom skolväsendet och högre utbildning. Regeringen föreslår även att anslaget ökas med 75 miljoner kronor 2021 för insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 977 miljoner kronor till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 670 miljoner kronor 2022–2024. Enligt regeringen behövs bemyndigandet för att de åtgärder som beslutas och vidtas ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås ökas med 2 miljoner kronor 2021 för att stärka myndighetens effektutvärderingar av insatser inom företagande och innovation. Anslaget föreslås vidare minskas med 50 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 65 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:7 Turistfrämjande får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. Visit Sweden AB. Anslaget föreslås ökas med 20 miljoner kronor 2021 för att finansiera en satsning på omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring. Vidare föreslås anslaget ökas med 20 miljoner kronor 2021 för att finansiera en satsning på effektivisering och omställning av Visit Swedens verksamhet. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 145 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås minskas med 820 000 kronor 2021 till följd en generell besparing. Vidare föreslås anslaget ökas med 25 miljoner kronor 2021 för att finansiera en satsning på sekundär utvinning av metaller. Regeringen föreslår även att anslaget ökas med 7 miljoner kronor 2021 för att finansiera en satsning på naturnära jobb. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 245 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 6 miljoner kronor till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 miljoner kronor 2022 och 2023. Enligt regeringen behövs bemyndiganden för att de åtgärder som beslutas och vidtas ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 14 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:11 Bolagsverket får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden samt förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande. Anslaget föreslås minskas med 887 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur inom ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer. Vidare föreslås anslaget minskas med 500 000 kronor fr.o.m. 2021 för att bidra till finansieringen av Bokföringsnämndens arbete med taxonomier för års- och koncernredovisningar samt teknisk support i fråga om dessa. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 46 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien får användas för utgifter för statsbidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens (Iva) grundläggande verksamhet. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 8 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:13 Konkurrensverket får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen anför att med anledning av EU:s direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag

i jordbruks- och livsmedelskedjan får Konkurrensverket nya tillsynsuppgifter. För hantering av de nya uppgifterna föreslås anslaget ökas med närmare 8 miljoner kronor. För att bidra till finansiering minskas anslagen 1:6 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar och 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel med 1 miljon kronor respektive 2 miljoner kronor per år fr.o.m. 2021. Anslaget föreslås vidare minskas med 320 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 165 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:14 Konkurrensforskning får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 11 miljoner kronor till anslaget.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att för anslaget 1:14 Konkurrensforskning under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 300 000 kronor 2022–2024. Enligt regeringen behövs bemyndiganden för att de åtgärder som beslutas och vidtas ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal. I propositionen anger regeringen att det sedan 2016 genomförs en större renoveringsinsats för att återställa Göta kanal. Regeringen framhåller att ytterligare medel behöver tillföras AB Göta kanalbolag för att bolaget ska kunna färdigställa återställningen och bibehålla en framtidsäkrad kanal. Anslaget föreslås därför ökas med 20 miljoner kronor 2021 för att det kulturhistoriska byggnadsverket ska bevaras för framtiden och för att skapa förutsättningar för turism och friluftsliv. Vidare föreslås anslaget ökas med 80 miljoner kronor 2021 för att kunna fortsätta upprustningen av Göta kanal. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 120 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 25 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet. Anslaget föreslås ökas med 1 400 miljoner kronor i syfte att ge ett kapitaltillskott till Green Cargo AB (Green Cargo). Regeringen framhåller att med kapitaltillskottet ges Green Cargo förutsättningar att stärka sin finansiella ställning för att kunna fortsätta att bedriva verksamhet inom godstransporter på järnväg. Regeringen bedömer att kapitaltillskottet är av vikt för att nödvändiga investeringar ska

kunna genomföras och för att säkerställa fortsatt god tillgänglighet av gods-transport på järnväg i hela landet. Kapitaltillskottet ges mot bakgrund av den miljökompensation för godstransporter på järnväg som samtidigt föreslås för riksdagen inom ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 401 miljoner kronor till anslaget.

Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott om högst 1 400 miljoner kronor till Green Cargo. Bolaget är ett statligt helägt bolag som bedriver godstransporter på järnväg. Av propositionen framgår att bolaget har omkring 1 800 anställda och omsatte 4,3 miljarder kronor 2019. Green Cargo har en marknadsandel (nettoton kilometer) om ca 50 procent på den svenska marknaden för godstransporter på järnväg. Enligt regeringen har Green Cargo betydelse för Sveriges förutsättningar att uppnå de klimatmål som riksdagen beslutat om genom verksamhetens storlek och dess miljömässiga fördelar jämfört med transporter med andra trafikslag. I propositionen konstaterar regeringen att Green Cargo under längre tid haft bristande lönsamhet och därför har genomfört flera besparingsprogram. Den svaga marknadsutvecklingen, ökade kostnader för infrastruktur samt bristande intern effektivitet har dock inneburit fortsatta lönsamhetsproblem, vilket har begränsat bolagets investeringsutrymme. Under 2018 initierades ett åtgärdsprogram för att åstadkomma nödvändiga resultatförstärkningar till 2022. Minskade volymer under 2018 och 2019 resulterade dock i betydande förluster för bolaget, vilket förvärrats av den pågående pandemin. Detta har lett till en försämrad soliditet, risk för en akut brist på eget kapital och i förlängningen risk för obestånd. Regeringen gör bedömningen att bolaget har en i grunden sund affärsplan och att Green Cargo, liksom övriga aktörer inom godstransporter på järnväg, kommer att fortsätta att ha en viktig roll såväl för klimatomställningen som för svenskt näringsliv och dess konkurrenskraft. För att stimulera transporter med järnväg avser regeringen att förlänga och vidareutveckla miljökompensationen för godstransporter på järnväg, som tillförs 400 miljoner kronor per år under perioden 2021–2025. Regeringens ambition är att en fortsatt miljökompensation ska effektiviseras för att ytterligare öka miljöstyrningen och träffsäkerheten. Regeringen gör bedömningen att miljökompensationen ger förutsättningar för bolaget att realisera sin affärsplan och förbättra sin finansiella ställning. Regeringen bedömer dock att ett kapitaltillskott om upp till 1 400 miljoner kronor krävs för att möjliggöra nödvändiga investeringar samt skapa en hållbar och väl avvägd kapitalstruktur i bolaget och undvika att en obeståndssituation uppstår. Regeringen bedömer att det föreslagna kapitaltillskottet, med beaktande av den föreslagna miljökompensationen, förväntas generera en marknadsmässig avkastning. Bedömningen stöds enligt regeringen av ett utlåtande från en extern rådgivare. Regeringen konstaterar att kapitaltillskottet därmed ges i enlighet med den marknadsekonomiska investerarprincipen och att kapitaltillskottet inte utgör statligt stöd enligt det EU-rättsliga regelverket.

Anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer får användas för utgifter för avgifter och statsbidrag när det gäller Sveriges deltagande i

internationella näringspolitiska organ. Anslaget föreslås minskas med 1 miljon kronor 2021 som en besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 17 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller i vilka Konkurrensverket för talan. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 18 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation får användas för utgifter för statsbidrag till Almi Företagspartner AB, för marknadskompletterande finansiering och företagsrådgivning. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 269 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås minskas med 330 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 341 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:22 Stöd vid korttidsarbete får användas för Tillväxtverkets utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132) aviserat att anslaget fr.o.m 2021 kommer att tillföras 350 miljoner kronor för stöd vid korttidsarbete. Utöver detta föreslås anslaget ökas med 1 650 miljoner kronor 2021 på grund av beräknad ökad volym på stödet. Sammanlagt uppgår det totala beloppet till 2 000 miljoner kronor för 2021 för stöd vid korttidsarbete. Vidare föreslås anslaget ökas med 80 miljoner kronor 2021 för utgifter för kompetensinsatser vid korttidsarbete. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 080 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:23 Stöd till enskilda näringsidkare får användas för utgifter för ett ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) föreslagit att ett nytt stöd till enskilda näringsidkare införs. För det nya anslaget Stöd till enskilda näringsidkare föreslogs i den extra ändringsbudgeten att 3 500 miljoner kronor förs upp på statens budget. Eftersom utbetalningar av stödet kommer att behöva göras även under 2021 föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 500 miljoner kronor. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 500 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 1:24 Omställningsstöd får användas för Skatteverkets utbetalningar av omställningsstöd till företag i enlighet med lagen (2020:548) om omställningsstöd. Regeringen anger att efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset infördes ett nytt tillfälligt omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning som en följd av spridningen av sjukdomen covid-19 (prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:353). För ändamålet avsattes 39 miljarder

kronor. Till och med augusti 2020 hade Skatteverket betalat ut 1,3 miljarder kronor i stöd. Ytterligare utbetalningar kommer att göras efter handläggning av sent inkomna ansökningar. Vidare anges att regeringen i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) har föreslagit en utökning av stödet med fler månader under 2020 och att 7 000 miljoner kronor anvisas för denna utökning. Eftersom utbetalningar av det utökade stödet kommer att behöva göras även under 2021 beräknas anslaget ökas med 2 000 miljoner kronor. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 2 000 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås minskas med 470 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 36 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium får användas för myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås minskas med 700 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 92 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget i fråga om exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjandet av svenska företags affärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får vidare användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 340 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:4 Investeringsfrämjande får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget i fråga om investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området. Anslaget föreslås ökas med 25 miljoner kronor 2021 för att genomföra en satsning på investeringsfrämjande. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 98 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer får användas för utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer: Världshandelsorganisationen (WTO), Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO) och Internationella byrån för utställningar i Paris (BIE). Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 21 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges standardiseringsförbund. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 31 miljoner kronor till anslaget.

Anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det s.k. CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 100 miljoner kronor till anslaget.

Övriga bemyndiganden

Utöver tidigare nämnda bemyndiganden som rör specifika anslag framgår det av regeringens förslag till riksdagsbeslut att regeringen begär ytterligare bemyndiganden av riksdagen.

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 10 miljarder kronor och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket. Regeringen anför att det krävs industriinvesteringar i hållbar teknik som ännu inte är kommersialiserad i större skala för att nå miljömålen och främja omställningen till en mer cirkulär och biobaserad ekonomi med nettonollutsläpp till 2045. Regeringen bedömer att samhällsnyttan av denna teknikutveckling går utöver den nytta som tillfaller de privata aktörer som gör investeringarna.

Regeringen begär ett bemyndigande om att under 2021 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 miljarder kronor. Regeringen anför att Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet tillsammans med Aktiebolaget Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet har en avgörande betydelse för företagets möjligheter att finansiera exportaffärer. Regeringen framhåller att riskavtäckning är centralt för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Regeringen konstaterar att utvecklingen under coronapandemin har visat att det är avgörande att EKN har en marginal som gör att svenska exportföretag vid oväntade omvärldsförändringar snabbt kan ges möjligheter till riskavtäckning. Regeringens bedömning är att en oförändrad nivå på ramen för exportkreditgarantier under 2021 är av vikt.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2021 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 miljarder kronor. Enligt regeringen är det centralt med riskavtäckning för att de svenska exportföretagen inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Regeringen konstaterar att EKN de senaste åren har noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Regeringens bedömning är därmed att det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

Därtill begär regeringen ett bemyndigande om att för 2021 besluta att SEK får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 200 miljarder kronor. Regeringen anger att statsstödda exportkrediter, s.k. CIR-krediter, är centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Regeringen konstaterar att behovet av en låneram ökade efter utbrottet av covid-19 då möjligheterna till upplåning på kapitalmarknaden begränsades. En låneram på 200 miljarder kronor förväntas motsvara det behov som i nuläget finns för att säkerställa SEK:s upplåning i CIR-systemet och för att kunna erbjuda företagen långfristiga lån.

Ändring i lagen om stöd vid korttidsarbete

Bakgrund

Systemet med stöd vid korttidsarbete regleras i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2014. Syftet med införandet av lagen var att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten i synnerligen djupa lågkonjunkturer. Därefter har ett nytt kompletterande system trätt i kraft med anledning av den kris som coronaviruset utlöste. För en närmare redogörelse av detta system hänvisas till budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24 s. 53 f.).

I februari 2018 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att dels analysera om och i så fall hur systemet med statligt stöd vid korttidsarbete kan göras mer konkurrenskraftigt, dels överväga om det finns behov av att koppla ihop systemen med åtgärder för bl.a. validering, utbildning eller annan kompetensutveckling (dir. 2018:5). Utredningen har redovisat sitt uppdrag i två betänkanden. I augusti 2018 redovisades delbetänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66). Det ligger till grund för ändringar i lagen om stöd vid korttidsarbete som den 2 april 2020 beslutades av riksdagen, efter förslag från regeringen i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132) och med vissa justeringar som finansutskottet föreslagit (bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199). Ändringarna trädde i kraft den 7 april 2020 men tillämpas sedan den 16 mars 2020. Därefter beslutade riksdagen den 14 maj 2020 om ytterligare ändringar i lagen om stöd vid korttidsarbete efter förslag från regeringen i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juni 2020. Därtill har riksdagen genom ett utskottsinitiativ beslutat om ännu en ändring i lagen om stöd vid korttidsarbete (bet. 2019/20:SkU28, rskr. 2019/20:369). Lagändringen trädde i kraft den 6 juli 2020.

Den 18 februari 2019 redovisade den tidigare nämnda utredningen sitt slutbetänkande Stöd för validering eller kompetensåtgärder i samband med korttidsarbete (SOU 2019:10). Betänkandet har remissbehandlats. När det gäller

den fortsatta beredningen av ärendet anger regeringen att ett antal myndigheter och organisationer har fått tillfälle att yttra sig över ett utkast till proposition, vars förslag i sak överensstämmer med förslaget i budgetpropositionen. Regeringskansliet har bedömt att lagförslaget inte behövt remitteras till Lagrådet.

Lagförslaget

Regeringen föreslår en ändring i lagen om stöd vid korttidsarbete som innebär att arbetsgivare som får stöd vid korttidsarbete och som anordnar kompetensinsatser under den genom korttidsarbete arbetsbefriade tiden ska få ersättning för kostnader för sådana insatser. Med kompetensinsatser avses insatser som syftar till att höja eller validera kompetensen hos en arbetstagare. För att få ersättning ska det enligt propositionen bl.a. krävas att de närmare förutsättningarna för kompetensinsatserna regleras i ett lokalt kollektivavtal eller ett skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Regeringen föreslår vidare att staten ska ersätta 60 procent av kostnaden för kompetensinsatser som utförs under den arbetsbefriade tiden vid korttidsarbete och att arbetsgivare ska stå för 40 procent av kostnaderna. Regeringen framhåller vidare att arbetsgivare bör kunna få stöd för lönekostnader vid korttidsarbete oavsett om kompetensinsatser genomförs eller inte.

Regeringen anser att statens kostnader för kompetensinsatser bör begränsas genom ett tak för ersättning per arbetstagare. Det bör därför tas in en upplysningsbestämmelse i lagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan utfärda föreskrifter om högsta belopp för ersättning för kompetensinsatser per arbetstagare.

Därtill anger regeringen att det bör framgå av lagen om stöd vid korttidsarbete att när Tillväxtverket prövar frågan om stöd vid korttidsarbete är det också Tillväxtverket som har till uppgift att pröva frågan om ersättning för kompetensinsatser vid sådant arbete. Det bör i lagen anges att regeringen beslutar vilken myndighet som ska pröva frågan om ersättning för kompetensinsatser i samband med korttidsarbete vid synnerligen djupa lågkonjunkturer. Därtill gör regeringen bedömningen att ersättning för kompetensinsatser bör hanteras enligt samma principer som gäller för stödet vid korttidsarbete i övrigt.

Ändringarna i lagen ska träda i kraft den 1 januari 2021 och regeringen anger att bestämmelserna inte ska tillämpas på kompetensinsatser som genomförts före ikraftträdandet.

Överlåtelse av statens aktier i Vasallen AB till Statens Bostadsomvandling AB SBO

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 överlåta statens aktier i Vasallen AB (Vasallen) till Statens Bostadsomvandling AB SBO (SBO).

Regeringen anger som skäl för sitt förslag om att överlåta statens aktier i Vasallen till SBO att Vasallen på sikt bör avvecklas i enlighet med riksdagens tidigare beslut (prop. 1996/97:4, bet. 1996/97:FöU1 och prop. 1996/97:150,

bet. 1996/97:FiU20). I propositionen konstaterar regeringen att Vasallen nu i huvudsak har avyttrat samtliga fastigheter som bolaget ägt. Eftersom bolaget inte längre bedriver någon verksamhet men ansvarar för garantitider och ansvarstider som löper på tio år från godkänd slutbesiktning behöver bolaget avvecklas på ett effektivt sätt. Regeringen anger att genom att överföra aktierna till ett annat statligt helägt bolag kan kostnaderna minskas under avvecklingsfasen. Regeringen menar att SBO bör få uppdraget att förvalta Vasallen under avvecklingsfasen eftersom SBO har den verksamhet i den statliga bolagsportföljen som mest liknar Vasallens. Regeringen föreslår därför att statens aktier i Vasallen utan vederlag överläts till SBO.

Ändrat uppdrag för V.S. Visit Sweden AB

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att uppdraget för V.S. Visit Sweden AB (Visit Sweden) ändras.

Riksdagen beslutade i juni 1995 bl.a. att staten skulle medverka i marknadsföringen av Sverige som turistland på vissa utlandsmarknader. Verksamheten skulle drivas i bolagsform och turistnäringens företag inbjudas att bli delägare i bolaget (prop. 1994/95:177, bet. 1994/95:KrU28). Visit Sweden ägdes initialt gemensamt av staten och besöksnäringen genom Svensk Turism Aktiebolag med hälften vardera. Sedan den 1 januari 2020 är dock bolaget i sin helhet ägt av staten, detta efter att riksdagen bemyndigat regeringen att förvärva Svensk Turisms aktier i Visit Sweden (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, bet. 2019/20:NU1). I samband med genomförandet av förvärvet förtydligades bolagets uppdrag, vilket omfattar bl.a. att genom effektiva kommunikationskanaler marknadsföra Sverige som turistland hos utländska målgrupper och bidra till att öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Bolagets uppdrag utgör i denna del ett samhällsuppdrag.

Regeringen anför i propositionen att Visit Sweden spelar en viktig roll i att locka utländska målgrupper att ta del av Sveriges erbjudanden som turistland. Regeringen menar dock att Visit Swedens uppdrag bör utvidgas om bolaget ska fortsätta att ha en nyckelroll i marknadsföringen av Sverige och kunna samverka med destinationsbolag och besöksnäringens organisationer och öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Regeringen föreslår därför att uppdraget bör utvidgas till att avse marknadsföring av Sverige som besöksmål inte bara för utländska utan också inhemska målgrupper. Vidare bör bolaget även framgent, på marknadsmässiga villkor och med marknadsmässig avkastning, kunna bedriva public relations- och marknadsföringsåtgärder när det gäller enskilda destinationer i Sverige och Sverige som turistland.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2020/21:3489 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv

totalt uppgår till 15 205 253 000 kronor. Det är 150 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för två anslag än vad som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa föreslås fördelas enligt följande.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel minskas med 200 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen. Motionärerna anför i yrkande 2 att anslaget bör minskas i syfte att omfördela medel från regeringens föreslagna modernisering av RISE:s testbäddar. Medlen föreslås i stället användas till förmån för satsningar inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, där Moderaterna föreslår ett nytt anslag, Grönt bränslestöd, som innefattar satsningar på testanläggningar för produktion av biodrivmedel.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande insatser ökas med 50 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen. I yrkande 4 motiveras den föreslagna ökningen av anslaget med att coronapandemin slagit hårt mot svensk ekonomi och med att motionärerna ser behov av en riktad satsning på svensk export.

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2020/21:3364 av Tobias Andersson m.fl. (SD) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 14 355 253 000 kronor. Det är 1 000 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I motionen redovisas två nya anslag och andra anslagsnivåer för 13 anslag än vad som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande.

Anslagen 1:1 Verket för innovationssystem och 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med 50 respektive 1 323 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås ökas med 36 miljoner kronor i jämförelse med förslagen i budgetpropositionen. Motionärerna framhåller att det finns en stor differens mellan regeringens anslagsförslag och Tillväxtverkets eget uppskattade behov av finansiering. Motionärerna anser därför att det med anledning av det ökade antalet uppdrag och myndighetens arbete med vidareutveckling av verksamt.se finns skäl att tillmötesgå myndighetens önskan.

Vad gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslår motionärerna insatser för ett ekosystem för enklare myndighetskontakter, varför anslaget bör ökas med 50 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen.

Även anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås ökas med 10 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna anser att anslaget bör ökas mot bakgrund av att Tillväxtanalys bidrar med bl.a. relevanta rapporter och analyser som utgör viktiga underlag för beslutsfattare.

Vad gäller anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslår motionärerna en ökning med 50 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna anser att anslaget bör höjas för att initiera en ambitionshöjning för turistbranschen, och de ser behov av att satsa på en konkurrenskraftig

infrastruktur och förenklade regelverk och att stimulera investeringar, utbildning och Sveriges attraktionskraft både utomlands och inom landet.

Motionärerna föreslår vidare att anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning ökas med 63 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna identifierar gruvdrift och mineralhantering som ett nyckelområde inom svenskt näringsliv och vill förstärka myndighetens arbete inom verksamhetsområdena hållbara hav och blå tillväxt samt tryggad grundvattenförsörjning. Motionärerna vill även stärka myndighetens roll inom informationsspridning med betoning på gruvrelaterade frågor.

Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning föreslås ökas med 9 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna ser bl.a. behov av att dels utveckla geovetenskaplig kunskap som syftar till att utveckla teknik- och miljölösningar, dels öka forskningen om en hållbar utveckling av mineralnäringen.

När det gäller anslaget 1:11 Bolagsverket föreslår motionärerna att anslaget ökas med 27 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna anför att Bolagsverkets arbete med plattformen verksamt.se och ekonomisk brottslighet bör förstärkas.

Motionärerna anser att Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien fyller en viktig samhällsfunktion och föreslår att anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien ökas med 1 miljon kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen.

Anslaget 1:13 Konkurrensverket föreslås ökas med 5 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen för att stärka myndighetens arbete mot korruption.

När det gäller anslaget 1:14 Konkurrensforskning föreslås en ökning med 2 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen för att i högre utsträckning säkerställa en effektiv konkurrens i både offentlig och privat verksamhet samt förbättra de offentliga upphandlingarna och minimera mängden bortslösade skattemedel.

Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket föreslås ökas med 10 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen för att myndigheten ska inrätta ett kompetenscenter för det svenska innovationssystemet.

I motionen föreslås även två nya anslag. För att Sverige ska kunna ligga i framkant när det gäller s.k. exponentiella teknologier, som t.ex. bioinformatik, artificiell intelligens och nanoteknologi, bör ett nationellt råd inrättas med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden. För detta ändamål avsätts 10 miljoner kronor för det nya anslaget Forum för exponentiella teknologier.

Vidare föreslås att det ska anslås 100 miljoner kronor till det nya anslaget Starta eget-bidrag för yrkesverksamma. Bidraget ska under vissa förutsättningar kunna ges till yrkesverksamma som vill ta tjänstledigt från ett arbete för att försöka förverkliga en företagsidé. Bidraget ska ligga i nivå med a-kassan. Motionärerna föreslår att Tillväxtverket ska förmedla bidraget och

att myndigheten ska garantera att stödet ges till innovativa och nyskapande affärsidéer som på sikt har potential att få hela den svenska ekonomin att växa.

Vänsterpartiet

I partimotion 2020/21:2975 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 15 777 253 000 kronor. Det är 422 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I motionen redovisas ett nytt anslag och andra anslagsnivåer för tre anslag än vad som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande.

Vad gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslår motionärerna att det inrättas ett riktat stöd till kvinnors företagande på 30 miljoner kronor som dels ska underlätta yrkesnätverkande mellan kvinnor, dels ska stödja kvinnors innovation. Vidare anser motionärerna att den kooperativa företagsverksamheten är viktig för näringslivets utveckling. För att ytterligare stödja denna verksamhetsform ska 40 miljoner kronor av anslagets föreslagna ram tilldelas detta ändamål, och därtill anser motionärerna att anslaget bör ökas med 17 miljoner kronor för detta syfte. Medlen ska användas för att skapa kooperativ utveckling. Sammantaget föreslår motionärerna att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökas med 47 miljoner kronor jämfört med förslaget i budgetpropositionen.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslås ökas med 100 miljoner kronor i jämförelse med förslagen i budgetpropositionen. Motionärerna föreslår ett riktat stöd genom Almi som ska användas dels för att lösa skulder, dels för lån till startkapital för personalgrupper som genom att starta kooperativa företag vill rädda företag som hotas av nedläggning.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet föreslås minskas med 25 miljoner kronor i förhållande till budgetpropositionen. Motionärerna framhåller att de avvisar de medel som regeringen avsätter till det svenska deltagandet i världsutställningen i Dubai 2021.

I motionen föreslås även ett nytt anslag, Program för omställning inom pappersindustrin, som 2021 ska tillföras 300 miljoner kronor. Medlen föreslås användas till ett program för en grön omställning av pappersindustrin.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 14 611 253 000 kronor. Det är 744 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. I motionen redovisas ett nytt anslag och andra anslagsnivåer för elva anslag än vad som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska enligt yrkande 1 fördelas enligt följande.

Motionärerna föreslår att anslagen 1:1 Verket för innovationssystem och 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel minskas med 10 respektive 100 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen, detta bl.a.

med hänvisning till att motionärerna även fortsättningsvis avvisar de utökningar av anslaget som presenterades i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24).

Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med 120 miljoner kronor, vilket bl.a. motiveras med att motionärerna vill överföra 70 miljoner kronor från anslaget till utgiftsområde 21 Energi, anslaget 1:4 Energiforskning. Medlen föreslås användas till kärnkraftsforskning.

Vad gäller anslaget 1:4 Tillväxtverket avsätter motionärerna 15 miljoner kronor för att etablera ägarskifteskontor, samt avvisar regeringens förslag om omställning och utveckling för hållbar besöksnäring. Sammantaget föreslår motionärerna att anslaget ökas med 10 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår också att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med 275 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna avvisar den medelstilldelning regeringen ger anslaget för bl.a. Nationella innovationsrådet och omställning och utveckling för hållbar besöksnäring.

Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås ökas med 5 miljoner kronor i jämförelse med förslagen i budgetpropositionen. Motionärerna anser att det finns en effektiviseringspotential inom ramen för företagsstödsystemet och menar att ökade effektutvärderingar bidrar till kunskap om hur kostnadseffektiv stödgivning kan säkerställas.

Anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslås minskas med 40 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen. Motionärerna avvisar regeringens tillskott av medel till Visit Sweden.

När det gäller anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslår motionärerna att det minskas med 32 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium föreslås minskas med 10 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen för en effektivisering av Kommerskollegiums verksamhet.

Motionärerna föreslår att anslagen 2:3 Exportfrämjande verksamhet och 2:4 Investeringsfrämjande minskas med 160 respektive 15 miljoner kronor i jämförelse med förslaget i budgetpropositionen.

Därtill föreslår motionärerna ett nytt anslag inom utgiftsområde 24, Central plattform för regelgivning, som ska tillföras 3 miljoner kronor.

Vissa kompletterande uppgifter

Förslaget om ändring i laget om stöd vid korttidsarbete

I förslaget om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete anges att bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) om sekretess till skydd för enskilda i ärenden om åtgärder i anställningsfrämjande syfte bedöms vara tillämpliga i ärenden om ersättning för kostnader för kompetensinsatser vid korttidsarbete. Regeringen konstaterar att det inte behöver göras

någon ändring i offentlighets- och sekretesslagen i detta skede men att det pågår ett arbete i Regeringskansliet med att se över sekretessregleringen av beslut i ärenden enligt den aktuella lagstiftningen.

Den 21 oktober 2020 skickade regeringen promemorian Undantag från sekretess för vissa beslut som rör stöd vid korttidsarbete (Fi2020/04215) på remiss. I promemorian föreslås att sekretess inte ska gälla beslut om stöd i ärenden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete eller föreskrifter som har utfärdats i anslutning till den lagen för att tillgodose intresset av insyn i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Förslaget innebär att offentlighets- och sekretesslagen och bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) ändras. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021 och remisstiden utgick den 9 december 2021.

Av promemorian framgår att dessa förslag till ändringar även ska omfatta det aktuella förslaget om att arbetsgivare som får stöd vid korttidsarbete ska kunna få ersättning för kostnader för kompetensinsatser. Regeringen anger att ersättningen för kompetensinsatser inte är ett nytt separat stöd utan en ny valfri del i stödet vid korttidsarbete. Detta medför enligt regeringen att beslut om sådan ersättning inte heller bör omfattas av sekretess.

Förslag på ytterligare krisåtgärder för företag

Den 9 november 2020 aviserade regeringen att den tidigt under nästa år i en ändringsbudget för 2021 kommer att föreslå att flera av de åtgärder som vidtagits för att stötta svenska jobb och företag genom krisen ska förlängas. Förslagen handlar bl.a. om korttidspermittering, anstånd med skatteinbetalningar, omställningsstöd samt omsättningsstöd till enskilda näringsidkare. Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna.

Den 27 november 2020 skickade regeringen ut en promemoria med förslag till nya regler för stöd vid korttidsarbete på remiss. Promemorian innehåller bl.a. förslag om fortsatt möjlighet för korttidspermittering upp till sju månader. Dessutom föreslås en förlängning av perioden med förstärkt stöd jämfört med de ordinarie nivåerna i lagen. Vidare finns förslag om att det ska införas krav för att förebygga missbruk och en förtydligad reglering när det gäller företagens vinstutdelningar. På regeringens webbplats framgår även att regeringen kommer att föreslå att Tillväxtverkets förvaltningsanslag förstärks med sammanlagt 450 miljoner kronor. Förslaget bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna.

Promemorians remisstid går ut den 11 december 2020. Förslagen föreslås träda i kraft den 15 februari 2021, men tillämpas retroaktivt från den 1 december 2020.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att budgetpropositionen för 2021 bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet,

Liberalerna och Miljöpartiet. Vidare vill utskottet uttala sitt stöd för den inriktning på politiken som ligger till grund för anslagsfördelningen inom områdena Näringspolitik samt Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande och som beskrivs i budgetpropositionen.

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt de ekonomiska ramarna för de olika utgiftsområdena (bet. 2019/20:FiU1). Enligt beslutet fastställdes ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv till 15 355 253 000 kronor för 2021. Som framgår av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av betänkandet bygger utskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2021 på förutsättningen att den ram som riksdagen fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom *ett* beslut. I det följande ska utskottet ta ställning till de olika förslagen inom utgiftsområdet i propositionen och motstående förslag i motioner.

När det gäller området Näringspolitik instämmer utskottet i det regeringen anför om att Sverige i en tid av stora samhällsutmaningar och behov av snabb omställning till ett mer hållbart och inkluderande välfärdssamhälle behöver använda sin position som ett ledande innovationsland för att fortsätta stärka landets konkurrenskraft och svensk exports kapacitet att växa på nya marknader. Den pågående pandemin har allvarliga konsekvenser för folkhälsan och medför också stora påfrestningar på samhällsekonomin och näringslivet. Omfattande insatser och krisåtgärder har genomförts för att rädda jobb och företag. I propositionen konstaterar regeringen att det inte går att överblicka alla de konsekvenser som pandemin har och kommer att medföra för det svenska näringslivet. Utskottet tvingas konstatera att smittspridningen i samhället tagit fart på nytt efter det att regeringen överlämnade propositionen till riksdagen. Utskottet har stor förståelse för att denna utveckling orsakar betydande svårigheter för många företag som redan tidigare befann sig i ett väldigt ansträngt läge. För att stötta livskraftiga företag, bidra till att fler jobb skapas och förstärka återstarten av svensk ekonomi finns flera förslag till insatser och stödåtgärder riktade till företag i propositionen. Utskottet vill påminna om att dessa förslag även finns på andra utgiftsområden och konstaterar att budgetpropositionen för 2021 innehåller ett återstartspaket om 100 miljarder kronor.

När det gäller utgiftsområde 24 Näringsliv kan utskottet konstatera att flera förslag syftar till att mildra konsekvenserna av coronapandemin för företagen. Det gäller bl.a. regeringens förslag om att riksdagen ska anvisa 2 080 miljoner kronor till anslaget 1:22 Stöd vid korttidsarbete, 1 500 miljoner kronor till anslaget 1:23 Stöd till enskilda näringsidkare och 2 000 miljoner kronor till anslaget 1:24 Omställningsstöd. Utskottet står bakom regeringens förslag men är samtidigt medvetet om att detta inte kommer att vara tillräckligt. Utskottet kan också konstatera att regeringspartierna tillsammans med Centerpartiet och Liberalerna i november presenterade ytterligare förslag på krisåtgärder för företagen som kommer att överlämnas i en ändringsbudget för 2021. Utskottet noterar också att en promemoria om stöd vid korttidsarbete i vissa fall är ute på remiss och att förslagen föreslås gälla retroaktivt från om med den 1 december 2020.

Utskottet vill i detta sammanhang även framhålla vikten av att hålla handläggningstiden för beslut om stöd så kort som möjligt och komma åt misstänkt fusk. Utskottet konstaterar med anledning av detta att regeringen föreslår en ökning av anslaget 1:4 Tillväxtverket om 7 miljoner kronor för administration och kontroll av stöd vid korttidsarbete. Myndigheten föreslås vidare få ett tillskott på 8,5 miljoner kronor för arbetet med kompetensinsatser vid korttidsarbete. Utskottet ställer sig även bakom dessa förslag.

Utskottet delar regeringens bedömning att pandemin medför en accelererad omställning inom näringslivet och välkomnar att det ökade behovet av grön omställning, digital struktururomvandling och långsiktig kompetensförsörjning är prioriterade utvecklingsområden för regeringen.

Utskottet delar även regeringens uppfattning att det är av vikt att forskning och innovation skapar hållbar tillväxt och bidrar till att dämpa den pågående pandemins effekter på samhällsekonomin. Utskottet konstaterar att regeringen i budgetpropositionen föreslår att de statliga anslagen för forskning och innovation totalt ska ökas med 3,4 miljarder kronor för 2021 och välkomnar att vissa av dessa medel kommer att användas inom detta utgiftsområde. Utskottet konstaterar att riksdagen kommer att återkomma till satsningarna när de presenteras närmare i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen.

Utskottet ställer sig positivt till att regeringen genom strategin för smart industri även fortsättningsvis verkar för att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Sveriges långsiktiga konkurrenskraft är också beroende av att fler startar och utvecklar företag. Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att stärka ungas kompetens i entreprenörskap och därmed deras förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden. Utskottet välkomnar därför satsningen om 18 miljoner kronor per år för att stödja entreprenörskap inom skolväsendet och den högre utbildningen.

Utskottet har redan tidigare uttalat sitt stöd för en grön omställning av näringslivet och står därför bakom regeringens föreslagna satsningar inom anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel om 200 miljoner kronor 2021 för utveckling och modernisering av test- och demonstrationsmiljöer för bioraffinaderier, anslaget 1:5 Näringslivsutveckling om 200 miljoner kronor 2021 för möjliggörande av deltagande i projekt av gemensamt europeiskt intresse och anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning om 25 miljoner kronor 2021 för sekundär utvinning av metaller och mineral. Utskottet ser även positivt på regeringens förslag om att införa statliga kreditgarantier för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket.

Utskottet vill vidare framhålla satsningen på en stark och hållbar besöksnäring. I likhet med vad som anförs i budgetpropositionen konstaterar utskottet att besöksnäringen tidigt drabbades av coronapandemins effekter med konsekvenser som ett högt antal konkurser, uppsägningar och varsel. Besöksnäringen fyller en viktig roll genom att bidra till hållbar och regional utveckling i hela landet. Utskottet instämmer därför i att det är avgörande med insatser som

bidrar till återhämtning av besöksnäringens branscher, inkluderat leverantörer och aktörer som besöksnäringen bygger sina produkter och tjänster på. Utskottet välkomnar den särskilda insatsen för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring med inriktning på ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar turism och ekoturism och delar bedömningen att satsningen kommer att kunna bidra till sysselsättning och attraktiva platser för boende, besökare, företag och investeringar i hela landet. Satsningen på besöksnäringens återhämtning omfattar även medel till Tillväxtverket och Visit Sweden och uppgår totalt till 120 miljoner kronor 2021. När det gäller Visit Sweden delar utskottet vidare bedömningen att bolagets uppdrag bör utvidgas i enlighet med vad som förordas i budgetpropositionen, vilket bl.a. innebär att bolaget kan marknadsföra Sverige som besöksmål inte bara för utländska utan även för inhemska målgrupper.

Regeringen föreslår att anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag ökas med 1 400 miljoner kronor för att ge ett kapitaltillskott till Green Cargo AB. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen om att kapitaltillskottet är av vikt för att nödvändiga investeringar ska kunna göras och för att säkerställa fortsatt god tillgänglighet av godstransporter på järnväg i hela landet. Godstransporter på järnväg bidrar till ett mer miljövänligt transportsystem. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2021 besluta om ett sådant kapitaltillskott inom ramen för anslaget.

Utskottet noterar att det i motion 2020/21:3364 (SD) förordas att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling minskas med 1 323 miljoner kronor 2021. Motionärerna menar att det bl.a. utifrån en analys som Tillväxtanalys har gjort går att ifrågasätta hur effektiv denna stödjande verksamhet är. Utskottet vill i likhet med vad det anförde hösten 2019 (bet. 2019/20:NU1) med anledning av ett liknande förslag framhålla den analys där Tillväxtanalys lagt till en regional dimension som ger en betydligt mer nyanterad bild. Den regionala variationen var så stor att effekten i vissa fall gick från signifikant negativ till signifikant positiv. Utskottet konstaterade vidare att en viktig slutsats från analysen var att företag i regioner med god tillgång till högutbildad arbetskraft utvecklades särskilt väl efter avslutat stöd. I den nämnda motionen finns vidare ett förslag om att stärka den svenska mineralnäringen. Utskottet delar slutsatsen som utvecklas i budgetpropositionen att ett hållbart nyttjande av Sveriges mineraltillgångar är av stor betydelse för Sverige. Utskottet uttalade sig om ett liknande förslag hösten 2019 (bet. 2019/20:NU1) och vill än en gång framhålla att det enligt utskottet finns goda möjligheter att utvinna innovationskritiska metaller och mineral, vilket utgör en viktig del i att säkerställa tillgång till hållbart producerade metaller till de tekniker som möjliggör fossilfria energilösningar och lagring av energi. Som utskottet tidigare har nämnt innehåller budgetpropositionen vidare en satsning på sekundär utvinning av metaller.

Utskottet kan med anledning av det som framförs i motionerna 2020/21:3364 (SD) och 2020/21:3500 (KD) om effektutvärderingar konstatera

att budgetpropositionen innehåller ett förslag om utökat anslag till Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser som totalt under perioden 2021–2023 omfattar 9 miljoner kronor för att stärka myndighetens effektutvärderingar av insatser inom företagande och innovation. Utskottet delar uppfattningen att effektutvärderingar är viktiga för att säkerställa att statens medel används på ett ändamålsenligt sätt.

När det gäller området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande delar utskottet regeringens bedömning att en globaliserad världshandel har varit bra för Sverige och att det även fortsättningsvis kommer att vara en viktig byggsten för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft som bygger på en öppenhet för handel. Utskottet är i likhet med regeringen bekymrat över de stora utmaningar som världshandeln står inför med bl.a. ökad protektionism, tilltagande handelskonflikter och osäkerhet kring följderna av brexit, inte minst eftersom utrikeshandeln, i synnerhet i ljuset av den pågående pandemin, kommer att vara nödvändig för många företag och möjliggöra en återhämtning för stora delar av Sveriges ekonomi, sysselsättning och utveckling. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla den utökade ramen för kreditgarantier för exportkrediter samt den utökade låneramen för SEK som ett svar på företagens ökade efterfrågan under pandemin. Utskottet välkomnar även förslaget om en satsning på investeringsfrämjande om 25 miljoner kronor 2021 för att bibehålla utländska investeringar när företag skär ned på sina verksamheter på grund av pandemin och för att kunna attrahera nya investeringar när världsekonomin återhämtar sig.

När det gäller regeringens förslag till ändringar i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete vill utskottet anföra följande. Utskottet delar bedömningen i budgetpropositionen att om företag kan använda den tid som frigörs för arbetstagarna till validering eller för att höja deras kompetens gör det att företagen inte bara kan överleva det bekymmersamma ekonomiska läget utan också kan investera i kompetens som företaget kan ha nytta av i framtiden. Utskottet har inte något att invända mot de överväganden som regeringen gör när det gäller lagförslaget och förordar därmed att riksdagen godkänner ändringsförslagen.

Utskottet har heller inte något att invända mot regeringens förslag om att den under 2021 bemyndigas att överlåta statens aktier i Vasallen AB till SBO.

Utskottet vill i övrigt när det gäller förslag som återfinns i motionerna och som inte särskilt berörts ovan hänvisa till de insatser och prioriteringar som görs i budgetpropositionen för 2021 och som utskottet står bakom.

Sammanfattningsvis är det utskottets uppfattning att de anslagsnivåer och bemyndiganden som regeringen föreslår är väl avvägda och syftar till att företag ska kunna utvecklas, växa och sysselsätta fler i hela Sverige och till att stärka den svenska konkurrenskraften. Utskottet vill samtidigt påminna om att insatser som stärker företag och den svenska konkurrenskraften omfattar fler åtgärder än de som finansieras inom utgiftsområde 24.

Därmed tillstyrker utskottet regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 24 Näringsliv och avstyrker motstående förslag i motionerna.

Utskottet förordar vidare att riksdagen godkänner de bemyndiganden inom utgiftsområdet som regeringen föreslagit i budgetpropositionen samt tillstyrker övriga förslag i propositionen.

Reservationer

1. Mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, punkt 1 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

1. godkänner det mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som regeringen föreslår,
2. ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 6 och motion

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Jag förespråkar en rättvis handelspolitik som sätter människor, social rättvisa, djur, klimatet och miljön främst – en handelspolitik som fokuserar på samhällsvinster för alla och inte bara på vinster för storföretag. Handel med omvärlden är avgörande för Sveriges välstånd och utveckling. Jag vill samtidigt ha en rättvis handelspolitik som inte innebär försämringar för medborgarna i de länder som omfattas av handeln. Den rådande världsordningen är inte rättvis. Resurser och makt är djupt ojämlikt fördelade mellan och inom länder. Möjligheterna att delta i det internationella utbytet och handeln ser därför väldigt olika ut. Fri handel innebär alltför ofta en frihet för den som har resurser och makt att exploatera och utkonkurrera dem som har mindre makt och resurser. Om handel ska kunna genomföras på rättvisa villkor måste man låta fattiga länder få fördelar och större handlingsutrymme att själva utforma sin handelspolitik.

I och med coronapandemin har många länders ekonomi prövats hårt och handeln har sjunkit både inom och mellan länder. Att pandemin kan utlösa en enorm ekonomisk kris är en överhängande risk, och många länder och företag är försiktiga med vilka investeringar de gör. För att världen ska lyckas återhämta sig även ekonomiskt krävs att länder som har mycket ger mer och att länder som har mindre får större chanser. Jag menar att handelspolitiken kan fungera som en del i återhämtningen efter pandemin. För att det ska lyckas krävs samarbete och rättvisa villkor länder emellan. Vidare krävs satsningar på framtidsbranscher och att handelspolitiken faktiskt gynnar de processer som satsar på att bygga en mer hållbar värld. Om återhämtningen genomförs

genom klimatsmarta investeringar ökar dessutom möjligheterna att nå klimatmålet. En sådan långsiktig handelspolitik är alltid behövlig, men extra viktig i tider av kris.

Jag delar uppfattningen att området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande bör ha ett mål som är beslutat av riksdagen. I regeringens förslag till mål jämföras den fria, rättvisa och hållbara handeln. Jag anser att det överordnade målet för svensk handelspolitik bör vara att bidra till minskade klyftor inom och mellan länder samt ökad jämställdhet och hållbar utveckling. Samtidigt är regeringens förslag till mål ett steg i rätt riktning, eftersom regeringens tidigare mål inte nämnde vare sig rättvis eller hållbar handel.

Jag anser således att riksdagen ska bifalla regeringens förslag till mål men samtidigt tillkännage för regeringen att den bör återkomma med ett förslag till nytt mål där det tydligt framgår att minskade klyftor, ökad jämställdhet och hållbar utveckling är överordnade övriga målsättningar.

Därmed tillstyrker jag förslaget i propositionen och motionen.

2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2021

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3364 av Tobias Andersson m.fl. (SD) och

avslår proposition 2020/21:1 utgiftsområde 24 punkt 10 och motionerna

2020/21:2975 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2020/21:3489 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4 samt

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1.

b) Lagförslaget

=utskottet

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

=utskottet

d) Visit Sweden AB

=utskottet

Ställningstagande

Det har under en längre tid funnits betydande orosmoln och signaler om att Sverige tappar i konkurrenskraft gentemot jämförbara länder i Europa. Samtidigt hårdnar även konkurrensen mot växande ekonomier i framför allt Asien. Därutöver har en global pandemi slagit till med full kraft mot Sveriges näringsliv och ekonomi. För att minimera de direkta skadeverkningarna krävs i detta skede politisk handlingskraft. Samtidigt finns en risk att andra staters mer rigorösa stödåtgärder i längden innebär en ytterligare försvagning av svensk konkurrenskraft. Vi ser därför att det finns ett behov av ett omtag inom näringspolitiken. För att kunna stärka sin konkurrenskraft behöver Sverige förbli en avancerad kunskapsekonomi och en stark industrination. Den moderna kunskapsekonomin är präglad av snabba teknologiskiften, och Sverige måste ta sig an dessa utmaningar för att förbli innovativt och konkurrenskraftigt. Entreprenörer skapar nya affärsmöjligheter och lägger grunden för nya innovativa företag i Sverige. Därför behövs tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för såväl stora som små företag, och det är angeläget att företagen ges möjlighet att verka på en marknad med tydliga ramverk men utan onödigt regelkrångel. Vi menar att det är så framtidens välfärd byggs.

Med detta sagt vill vi framhålla att vi står bakom Sverigedemokraternas förslag till anslagsfördelning för utgiftsområde 24 Näringsliv som finns i motion 2019/20:3364 (SD). När det gäller anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv vill vi därför anföra följande.

Vi föreslår att riksdagen anvisar anslaget 1:4 Tillväxtverket 363 175 000 kronor. Anslaget föreslås därmed ökas med 36 miljoner kronor 2021 i förhållande till regeringens förslag. Vi kan konstatera att det finns en stor skillnad mellan regeringens anslagsförslag och Tillväxtverkets bedömning av myndighetens behov av finansiering. Vi menar därför att det är rimligt att riksdagen till viss del går Tillväxtverket till mötes – inte minst sett till det ökade antalet uppdrag och myndighetens ambitioner att vidareutveckla av verksamt.se. Tillväxtverket har vidare efterfrågat medel inom anslaget 1:5 Näringslivsutveckling för att kunna satsa på ett ekosystem för enklare myndighetskontakter. Vi anser att det är ett önskvärt initiativ i linje med den näringspolitik som vi förordar och som skulle kunna leda till minskad administration för svenska näringsidkare. Riksdagen bör därför anvisa anslaget 1:5 Näringslivsutveckling 1 027 022 000 kronor, vilket är en ökning med 50 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag och som bör användas för en sådan satsning.

Vidare föreslår vi att riksdagen anvisar anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser 75 342 000 kronor 2021, vilket innebär en ökning med 10 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Vi vill stärka myndighetens arbete med att ta fram rapporter och analyser eftersom dessa utgör ett viktigt underlag för beslutsfattare vid utformningen av tillväxtpolitiken och möjliggör klokare beslut och bättre allokering av skattemedel. Myndigheten levererar även omvärldsanalyser som de bl.a. tar fram vid ett antal utlandsbaserade kontor. Även dessa utgör ett stöd för såväl politiken som näringslivet som verkar på den internationella marknaden.

Sverige är ett exportberoende land, och vi ser goda möjligheter för exporten att växa med vår politik och det vore därför önskvärt med fler analyser.

Riksdagen föreslås vidare anvisa anslaget 1:7 Turistfrämjande 194 613 000 kronor 2021. Visit Sweden har i uppdrag att marknadsföra Sverige internationellt och bidra till att stärka varumärket Sverige för att få fler turister att resa hit. Vi ser att besöksnäringen har en stor potential och anser att det därför är viktigt att satsa på en konkurrenskraftig infrastruktur och förenklade regelverk för företag, att stimulera investeringar och utbildning samt att stärka Sveriges attraktionskraft som besöksmål såväl utomlands som inom landet. Ökningen om 50 miljoner kronor än enligt regeringens förslag bör användas för att initiera en ambitionshöjning i enlighet med vad vi har redogjort för här.

Gruvdrift och mineralhantering är ett nyckelområde inom svenskt näringsliv, och flera verksamhetsområden inom myndigheten Sveriges geologiska undersökning (SGU) är i behov av förstärkning. Det gäller särskilt områdena hållbara hav och blå tillväxt samt tryggad grundvattenförsörjning. Utöver dessa områden vill vi även betona vikten av SGU:s arbete med att ta fram en nationell geodatastrategi och att stärka myndighetens roll inom informations-spridning med betoning på gruvrelaterade frågor. I enlighet med detta resone-mang föreslås att anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning tillförs 63 miljoner kronor mer än enligt regeringens förslag och att riksdagen därmed anvisar anslaget 307 872 000 kronor för 2021.

Vidare förordar vi att riksdagen anvisar anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning 14 923 000 kronor för 2021. Anslaget föreslås därmed ökas med 9 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Dessa medel bör användas för en satsning på riktad forskning om en hållbar utveckling av mineralnäringen i syfte att stärka den svenska konkurrenskraften inom området. Utveckling och innovation inom områden som hantering och utnyttjande av gruvavfall, cirkulära flöden och minskade koldioxidutsläpp är nödvändigt för att klara miljöarbetsmålen och de krav som näringen ställs inför och kommer även i förlängningen att skapa nya arbetstillfällen.

Vi föreslår vidare att riksdagen anvisar anslaget 1:11 Bolagsverket 72 898 000 kronor 2021, vilket är en ökning med 27 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi delar myndighetens uppfattning att verksamt.se kommer att vara en mycket viktig plattform för att lyckas förenkla för företagare och få aktörer som möter företagen och näringslivet att integrera sina tjänster. Utöver en förstärkning av arbetet med verksamt.se anser vi att myndigheten bör tillföras medel för att utveckla ett analysverktyg för att enklare kunna upptäcka bolag som bedriver ekonomisk brottslighet.

Vi ser vidare ett behov av att generellt lyfta de naturvetenskapliga institutionerna i Sverige. Vi anser att Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (Iva) fyller en angelägen samhällsfunktion. Samtidigt har bidraget till Iva under flera år varit konstant. Vi föreslår därför att anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien ökas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag och att riksdagen därmed anvisar anslaget 9 327 000 kronor 2021.

Vidare föreslår vi att riksdagen anvisar anslaget 1:13 Konkurrensverket 169 697 000 kronor 2021, vilket innebär att anslaget ökas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi konstaterar att Konkurrensverket i sitt budgetunderlag för 2021–2023 påtalar att man allt oftare ser tecken på korruption i samband med myndighetens tillsynsverksamhet i alla typer av ärenden. Vi anser därför att riksdagen bör understödja Konkurrensverkets önskemål om ökade medel så att myndigheten kan förstärka insatserna mot korruption.

För att i högre utsträckning säkerställa en effektiv konkurrens i både offentlig och privat verksamhet samt förbättra de offentliga upphandlingarna och minimera mängden bortslösade skattemedel föreslår vi att anslaget 1:14 Konkurrensforskning ökas med 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Riksdagen föreslås därmed anvisa anslaget 1:14 Konkurrensforskning 12 804 000 kronor 2021.

Vi förordar vidare att riksdagen anvisar anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket 350 812 000 kronor 2021. Anslaget föreslås därmed ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Medlen ska användas för att skapa ett kompetenscentrum för det svenska innovationssystemet vid myndigheten för att säkerställa en hållbar, långsiktig och bred kunskapshöjning i fråga om immateriella tillgångar och immaterialrätt.

Därutöver förordar vi att riksdagen anvisar anslag till två nya satsningar. Vi föreslår att 10 miljoner kronor anslås 2021 för att främja exponentiella teknologier. Den teknologiska utvecklingen är i dag väsentligt annorlunda än vad den har varit tidigare i mänsklighetens historia. Det som skiljer vår tids teknologiska utveckling från tidigare utveckling är att den är exponentiell. På endast sju dubbleringar har teknologier med en sådan utvecklingskurva ökat över 100 gånger i kraftfullhet. Det är framför allt informationsbaserade teknologier som följer en sådan utvecklingskurva, och allteftersom fler teknologier blir informationsbaserade faller de under en exponentiell utvecklingstakt. Några teknologiska områden som benämns som omdanande eller exponentiella är bioinformatik, datateknologi, nätverk och sensorer, artificiell intelligens, robotteknologi, digital tillverkning, medicin, nanomaterial och nanoteknologi. Vissa anser att dessa områden har potential att tillgodose människors behov av hälsosam mat, rent vatten, energi, medicin, sjukvård och utbildning. Ytterligare en aspekt av dessa teknologier är att de har en kumulativ verkan, dvs. när framsteg görs inom en teknologi påverkar det potentialen hos andra teknologier. Det här innebär att det är meningsfullt och relevant att förhålla sig till dessa teknologier som en helhet och inte enbart som självständiga teknologiområden. För att Sverige ska kunna ligga i framkant inom det här området anser vi att det bör inrättas ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden.

Vidare föreslår vi att 100 miljoner kronor anslås 2021 till starta eget-bidrag för yrkesverksamma. I Sverige finns hjälp att få om man vill starta ett företag, ett s.k. starta eget-bidrag. För att få ta del av ett sådant bidrag krävs det dock

att man är arbetslös och står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi vill därför inrätta ett nytt system där man som yrkesverksam, under vissa förutsättningar, ska ha rätt att ta tjänstledigt från ett arbete för att försöka förverkliga en företagsidé och där man ges ekonomiska förutsättningar som motsvarar nivån för arbetslöshetskassan. Stödsystemet ska organiseras genom Tillväxtverket, som ska garantera att stödet ges till innovativa och nyskapande affärsidéer som på sikt har potential att få hela den svenska ekonomin att växa.

I övrigt förordar vi minskningar av anslaget 1:1 Verket för innovationssystem (–50 miljoner kronor) och anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (–1 323 miljoner kronor). Utifrån att flera studier har ifrågasatt nyttan av olika former av offentliga stöd till näringslivet, däribland Tillväxtanalys, anser vi att förslagen till minskningar är motiverade. Generellt anser vi att diskussionen om tillväxt och innovation snarare bör föras bortom statliga skattefinansierade satsningar.

Sammantaget summerar våra förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv till 14 355 253 000 kronor, vilket är en minskning med 1 000 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Utifrån det anförda tillstyrker vi motion 2020/21:3364 (SD). Utöver det vi nu har sagt om anslagen gäller det som sägs i budgetpropositionen för 2021 om dels anslagen, dels bemyndiganden om ekonomiska åtaganden. Därmed tillstyrker vi förslaget till anslagsfördelning som finns i bilaga 4. I övrigt tillstyrker vi förslagen i propositionen.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (M)

Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M) anför:

Riksdagen fastställde genom sitt beslut den 25 november 2020 att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 inte får överstiga 15 355 253 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Moderaternas budgetalternativ bör ses som en helhet väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Moderaternas politik när det gäller utgiftsområdet. Moderaternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3422. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 1 och 5 i det betänkandet. I motionen finns också Moderaternas förslag till ram för utgiftsområde 24. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 24 läggs fram i motion 2020/21:3489 (M).

Sverige har – förutom pandemin – att hantera hög arbetslöshet och grov brottslighet. Det framhålls i den ovan nämnda motionen 2020/21:3422 (M) sammantaget som Sveriges stora problem. Moderaternas budgetförslag fokuserar därför på att se till att Sverige ska ha beredskap för om pandemin förvärras, knäcka arbetslösheten och bekämpa kriminaliteten.

För att kunna hantera en situation där coronakrisen förvärras innehåller Moderaternas budgetförslag en krisbuffert. Den kan användas för att dels stärka hälso- och sjukvården, dels stötta ekonomin för att pressa tillbaka arbetslösheten när smittspridningen nu återigen tar fart.

För att knäcka arbetslösheten behöver arbetslinjen återupprättas. Det går att åstadkomma genom att de svenska bidragssystemen stramas åt, att det införs ett bidragstak, att nyanlända gradvis ska kvalificera sig till bidragssystemen samt genom att växla ineffektiva skatteavdrag mot bredare skattesänkningar på arbete och investeringar. Valfärden behöver tillföras mer resurser samtidigt som dessa villkoras med ett skattehöjarstopp för att inte framtida skattehöjningar ska hota den ekonomiska återhämtningen. Den klyfta i beskattning mellan löntagare och pensionärer som regeringen har skapat bör tas bort.

För att bekämpa kriminaliteten förordas i motionen en mönsterbrytande kriminalpolitik för att krossa gängen och återupprätta tryggheten. Det handlar bl.a. om dubbla straff för gängkriminella, visitationszoner och att göra det straffbart att vara med i kriminella gäng. Det handlar även om att hela rättsväsendet tillförs resurser och att göra polisyrket mer attraktivt.

Genom att fokusera på att lösa de stora problemen kan Sverige bli ett land där arbetslösheten pressas tillbaka, fler är trygga och resurserna till valfärden växer.

När det gäller den politiska inriktningen för utgiftsområde 24 Näringsliv vill vi anföra följande. Sverige har under lång tid haft en konkurrenskraft i internationell toppklass. I vårt land finns alltifrån storskalig tillverkningsindustri och ett rikt småföretagande till innovativa techbolag och världsledande forskning. Samtidigt står Sveriges långsiktiga konkurrenskraft inför stora utmaningar. Ett högt skattetryck, omfattande regelkrångel, bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och brister i utbildningssystemet är exempel på problemområden för svensk konkurrenskraft. Därutöver står Sveriges fortsatta tillväxt och konkurrenskraft inför stora utmaningar på grund av coronakrisens konsekvenser på näringslivet. Coronapandemin har slagit hårt mot svensk ekonomi, vilket syns på såväl BNP-siffror och arbetslöshet som handelsstatistik. Hundratusentals jobb kan gå förlorade och tusentals livskraftiga företag hotas. Politikerna kan därför inte slå sig till ro, utan vi behöver fortsätta utveckla villkoren för företagande och tillväxt. Vi måste fortsätta arbeta för att Sverige ska vara ett land med ett fritt näringsliv där företag väljer att etablera sig för att villkoren är gynnsamma, ett Sverige som drar nytta av den nya tekniken och som värnar och utvecklar den storskaliga industrin såväl som det småskaliga företagandet. Sverige är vidare ett land som är beroende av handel. En stor del av landets ekonomi kommer av handel och i synnerhet är handeln med andra EU-länder viktig.

Om ramarna för Moderaternas samlade budgetförslag hade antagits av riksdagen i budgetprocessens första steg hade det funnits andra förutsättningar att driva en framgångsrik och företagsfrämjande politik. Vår uppfattning om hur anslagsfördelningen inom utgiftsområdet bör se ut stämmer överens med den som framgår av motion 2020/21:3489 (M).

Det innebär att vi hade föredragit en minskning av anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel med 200 miljoner kronor 2021, medel som enligt regeringens förslag ska användas för en modernisering av RISE:s testbäddar. Vi hade i stället velat se att dessa medel hade tillförts ett nytt anslag inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för grönt bränslestöd som bl.a. omfattar satsningar på testanläggningar för produktion av biodrivmedel.

När det gäller anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag har vi inte något annat förslag till anslagsnivå än regeringen, men vi vill här utveckla vår syn på regeringens förslag om ett ägartillskott till Green Cargo AB. Som anförts i den nyss nämnda motionen anser Moderaterna att statens uppgift normalt inte bör vara att äga och driva bolag utan att ange de ramar och regler som ska gälla för ett dynamiskt näringsliv där företag konkurrerar på lika villkor. Staten bör därför i princip inte äga bolag som verkar på kommersiella marknader med fungerande konkurrens, såvida inte bolaget har ett särskilt samhällsuppdrag som är svårt att klara av på annat sätt och såvida det inte motiveras ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Beslut om att minska statens ägande i bolag ska alltid tas med hänsyn till bolagens och skattebetalarnas intresse. Eventuella försäljningar ska genomföras vid en tidpunkt då det utifrån en samlad bedömning kan antas ge det mest affärsmässiga utfallet. Intäkter från försäljningarna ska vidare användas för att amortera på statsskulden. Vi

anser att det är klokt att ställa sig bakom förslaget om ett ägartillskott till Green Cargo AB. Staten har som ägare ett ansvar för bolaget och dess roll på godsmarknaden. Däremot vill vi vara tydliga med att vår förväntan är att regeringen skärper sin kontroll över och styrning av Green Cargo AB så att inte skattebetalarna återigen ska behöva bekosta en räddningsinsats. Vidare anser vi att det inte finns några starka skäl för att staten på sikt ska äga Green Cargo AB. Däremot har staten en självklar roll i att stärka infrastruktursystemet inom såväl järnvägen som andra transportslag. Vi hade därför velat se att riksdagen gett regeringen ett mandat att på sikt, och med strikta förbehåll, minska eller helt sälja statens ägande i Green Cargo AB.

Som vi tidigare konstaterat är Sverige ett land som är beroende av handel. Vi noterar att regeringen har föreslagit en förstärkning av investeringsfrämjandet. Vi menar att det är klokt men otillräckligt. Vi hade velat se en riktad satsning på svensk export genom en höjning av anslaget 2:3 Exportfrämjande insatser med 50 miljoner kronor 2021. Dessa medel skulle ha kunnat användas för att främja export och på så sätt stötta företag och lägga en grund för nya affärsmöjligheter för Sverige och svenska företag.

2. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (V)

Lorena Delgado Varas (V) anför:

Riksdagen fastställde genom sitt beslut den 25 november 2020 att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 inte får överstiga 15 355 253 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivå som jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och redogör i stället i detta särskilda yttrande för den politik som hade kunnat genomföras om Vänsterpartiets förslag hade fått riksdagens stöd. Vänsterpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3170. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 3 och 7 i det betänkandet. I motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 24. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 24 läggs fram i motion 2020/21:2975 (V).

I den nyssnämnda motionen 2020/21:3170 (V) presenteras omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. När enskilda individer agerar utan hänsyn till att alla är sammanbundna i ett samhälle drar de rika ifrån, välfärden kollapsar och klimatet havererar. För att kunna stärka välfärden, öka friheten för de allra flesta, skapa rättvisa och jämlikhet och lyckas med den nödvändiga gröna omställningen måste vi agera tillsammans. I det läget håller det inte att som regeringen lägga miljardbelopp på att skattesubventionera hushållsnära tjänster, köksrenoveringar och sänkt inkomstskatt för höginkomsttagare, i stället för att satsa på att säkra välfärdens långsiktiga finansiering eller stärka produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin. När regeringen prioriterar de rika framför att ta tag i

de växande klyftorna väljer Vänsterpartiet, som framgår av den nämnda motionen, en annan väg.

Det förslag till budget som finns i motionen innefattar satsningar på att minska klyftorna och att stärka den generella välfärden. Dessa satsningar är centrala för ett mer jämlikt samhälle. Mycket av de pengar som läggs på välfärden syftar till att skapa högre kvalitet, bättre arbetsvillkor, fler arbetstillfällen, och inte minst – en välfärd som omfattar fler. Den plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning som beskrivs i motionen sätter därmed de ekonomiskt mest utsatta, välfärden samt miljön och klimatet i fokus. Budgetförslaget omfattar ca 70 miljarder kronor mer än regeringens på reformer som syftar till att bygga ett robust, hållbart och rättvist samhälle för alla. Samtidigt har detta budgetförslag samma finansiella sparande som regeringen föreslår, vilket innebär att de reformer som förordas i motionen är finansierade via ökade skatteinkomster som höginkomsttagare och personer med stora förmögenheter och kapitalinkomster får bära.

När det gäller den politiska inriktningen för utgiftsområde 24 Näringsliv kan jag inledningsvis konstatera att pandemin har slagit brett mot det svenska näringslivet. Både varu- och tjänsteproduktionen har minskat och vissa branscher har drabbats särskilt hårt, som t.ex. tillverkningsindustrin, hotell och restaurang samt transport och kommunikationer. Även den offentliga konsumtionen har utvecklats svagt. Vänsterpartiet står bakom många av regeringens krisåtgärder, men flera av förslagen för att sänka företagens kostnader har varit för generösa. Det gäller särskilt utformningen av omställningsstödet och den generella sänkningen av arbetsgivaravgifterna.

När det gäller företagande vill jag se en större mångfald av drifts- och ägandeformer där kooperativ och arbetstagarägda företag utgör en viktig del. Många som är verksamma inom kooperativa företag lyfter de svårigheter de har att få lån i jämförelse med andra företagsformer. Bankerna litar inte på säkerheten hos dessa företag, vilket leder till sämre rankning och sämre lånemöjligheter. Jag vill därför se ökade möjligheter till kapitalförsörjning för Kooperationen. Även om det finns ett relativt högt intresse för att starta och driva företag i Sverige kan jag konstatera att tendensen är att intresset minskar. Det gäller framför allt utanför storstadslänen. Det försvårar de nödvändiga generationsskiften som krävs för att hålla företagandet levande i hela landet. Återväxten inom vissa branscher är knapp och det saknas erfaren personal som kan ta över verksamheten. Tillsammans med stora pensionsavgångar och ett minskat intresse för t.ex. tekniska och naturvetenskapliga utbildningar menar jag att det skapar en överhängande risk för brist på personal och företagsledare inom vissa yrkeskategorier. Detta får inte bara konsekvenser för det enskilda företaget, som inte kan drivas vidare, utan många gånger för hela lokalsamhället. En sådan utveckling är därför ett direkt hot mot ambitionen att hela landet ska leva och måste enligt min mening mötas av politiska åtgärder för att underlätta generationsskiften. I motion 2020/21:1309 (V) presenteras flera förslag för att förbättra villkoren för kooperativa företag som ligger i linje med

det som jag redovisat här, och som jag eller andra företrädare för Vänsterpartiet återkommer till när dessa förslag ska behandlas av riksdagen.

Utskottet har tidigare i detta betänkande tagit ställning till regeringens förslag till nytt mål för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. I samband med det har jag redovisat min övergripande syn på inriktningen för detta område.

När det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24 hade jag velat se en ökning av anslaget 1:5 Näringslivsutveckling med 47 miljoner kronor 2021 i jämförelse med regeringens förslag. Av denna ökning av anslaget borde 30 miljoner kronor ha använts för ett riktat stöd till kvinnors företagande. Stödet skulle bestå av två delar där den ena delen skulle användas för att underlätta yrkesnätverkande mellan kvinnor och den andra delen till att stödja kvinnors innovation. Vidare skulle 17 miljoner kronor av ökningen användas för att stödja de kooperativa företagen. För att ytterligare stärka de kooperativa företagen hade jag velat se att 40 miljoner kronor inom ramen för anslaget använts för att skapa kooperativ utveckling. Sammantaget hade det inneburit en satsning på 57 miljoner kronor på kooperativt företagande.

För att rädda företag som hotas av nedläggning hade jag också velat att anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation hade ökats med 100 miljoner kronor 2021 jämfört med vad regeringen föreslår. Medlen skulle ha använts för ett riktat stöd genom Almi dels för att lösa skulder, dels för att erbjuda lån till startkapital för personalgrupper som genom att starta ett kooperativ vill rädda ett företag som hotas av nedläggning.

När det gäller anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet hade jag föredragit att riksdagen avvisat regeringens förslag i höständringsbudgeten att skjuta till ytterligare medel till Expo i Dubai 2021. Jag menar att deltagandet redan har kostat för mycket pengar och är tveksam till om Sverige som nation ska stödja evenemang som äger rum i diktaturen Förenade Arabemiraten. Jag hade därför önskat att riksdagen beslutade om en minskning av det nämnda anslaget med 25 miljoner kronor.

Slutligen hade jag velat att riksdagen beslutat om att genomföra ett tvåårigt program för en grön omställning av pappersindustrin om totalt 600 miljoner kronor. Stöd skulle ges för investeringar som innebär energieffektivisering samt ökad produktion av förnybara bränslen. Programmet skulle finansieras inom ett nytt anslag som under 2021 skulle ha uppgått till 300 miljoner kronor.

3. Statens budget inom utgiftsområde 24, punkt 2 (KD)

Camilla Brodin (KD) anför:

Riksdagen fastställde genom sitt beslut den 25 november 2020 att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 inte får överstiga 15 355 253 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Kristdemokraternas politik när det gäller

utgiftsområdet. Kristdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3530. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 4 och 8 i det betänkandet. I motionen finns också Kristdemokraternas förslag till ram för utgiftsområde 24. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 24 läggs fram i motion 2020/21:3500 (KD).

Som framgår av den ovan nämnda motionen 2020/21:3530 vill Kristdemokraterna skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan människors förutsättningar att lämna arbetslöshet och utanförskap förbättras. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra. För att klara detta krävs ledarskap och förmåga att prioritera. Sveriges bästa måste komma före respektive januaripartis favoritreformer, där ingen tar ansvar för helheten.

De åtgärder som regeringar världen över har tvingats vidta för att stoppa smittspridningen har resulterat i att Sverige och omvärlden har hamnat i en synnerligen djup lågkonjunktur. I Sverige finns risk för att arbetslösheten biter sig fast på höga nivåer under lång tid. En varaktigt hög arbetslöshet skulle ha negativa hälsoeffekter, medföra sociala problem och undergräva de offentliga finanserna och därmed välfärdens långsiktiga finansiering. De omfattande korttidspermitteringarna dämpar behovet av att nyanställa under den närmaste tiden, eftersom det i första hand kommer att vara den outnyttjade personalreserven som sysselsätts när produktionen återhämtar sig. Samtidigt som den stora och breda påverkan på samhället som coronapandemin medför måste hanteras, behöver Sverige klara av att hantera de stora samhällsproblem som fanns redan innan pandemin bröt ut och som i flera fall har förvärrats av den. Det handlar framför allt om den arbetslöshet som riskerar att bli permanent, den vårdskuld som har lagts till redan långa vårdköer, de brister i äldreomsorgen som har hamnat i blyxtbelysning och den djupt oroande brottsutvecklingen.

De jobbreformerna som föreslås i motionen syftar till att arbetsgivare ska vilja anställa personer som i dag är arbetslösa i stället för att, som regeringens reformer, ge stöd till anställningar som redan finns. I motionen föreslås dessutom ett nationellt grepp för att beta av både vårdskuld och vårdköer och ta all vårdkapacitet som kan uppbringas i anspråk – oavsett var i landet den råkar finnas. Förslaget innebär även att mer resurser tillförs äldreomsorgen och att stora satsningar görs för att äldreomsorgens personal ska kunna arbeta under skäligena villkor. Dessutom behöver alla delar av rättsväsendet få betydande tillskott.

När det gäller den politiska inriktningen för utgiftsområde 24 Näringsliv vill jag anföra följande. Läget för svenskt näringsliv har förändrats drastiskt under 2020. Jag vill understryka vikten av att de reformer som sjösätts nu inför 2021 är strukturellt riktiga och kan föra Sverige ur krisen. Det finns behov av

breda, snabba, träffsäkra och kraftfulla jobbreformer som bryter massarbetslösheten. En nyckelfaktor i återhämtningen menar jag är ett gott företagsklimat där investeringar stimuleras och det är enkelt och lönsamt att anställa. Nya jobb skapas inte av politiker i riksdagen eller regeringen, utan de skapas främst av människor som finner det mödan värt att starta och utveckla ett företag, förverkliga en idé och riskera sitt sparkapital. Det är därför av vikt att lagar, regler och skatter utformas på ett sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag. De små och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Samtidigt har Sverige förmånen att ha en tillväxt av större internationella företag som också efterfrågar ett gynnsamt regelverk för att kunna fortsätta växa och stanna kvar i landet. Att de små företagen får möjlighet att växa och att de större företagen får fortsätta utvecklas är en förutsättning för att Sverige även framöver ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen med kompetens, produkter och tjänster. Med fler sysselsatta kan fler försörja sig själva och därmed få mer makt över sina liv. Med fler sysselsatta skapas också resurser för att förstärka samhällsekonomin och därmed värna välfärdssystemen så att de som bäst behöver samhällets stöd också kan få det. En del i detta är att även se eget företagande som en naturlig väg till arbete, både för sig själv och för andra.

En förutsättning för att de stora globala klyftorna ska kunna minska är handel på rättvisa villkor över hela världen. Därför måste en fri och rättvis handel utvecklas där geografiska gränser har minskad betydelse. Handelshinder som tullar och exportsubventioner bör motverkas. Det exportfrämjande arbetet ska bl.a. möjliggöra för svenska företag att expandera och nå nya marknader. Genom dialog med näringslivet och andra berörda aktörer menar jag att de insatser som staten är med och stöder kan fokuseras strategiskt. Det är vidare viktigt att sträva efter samordning av insatser för att utväxlingen av resurserna ska bli så god som möjligt. Jag anser vidare att insatserna alltid ska följas upp så att det tydligt framgår om de har fått avsedd effekt. Det menar jag ger förutsättningar för kostnadseffektiva prioriteringar. Vidare bör Exportkreditnämnden (EKN) få ökad uppmärksamhet. Om företag får bättre information om möjligheten att söka garantier där kommer det att bidra till att fler vågar exportera. Jag anser också att välfärdstjänster bör uppmärksammas som en potentiell exportframgång.

När det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24 hade jag föredragit att riksdagen beslutat i enlighet med förslaget i motion 2020/21:3500 (KD). Med hänvisning till andra angelägna satsningar i Kristdemokraternas budget, som t.ex. konkurrenskraftiga skattereformer för jobb och företagande, satsningar på välfärdens kärna och förstärkt rättsväsende minskas vissa anslag inom detta utgiftsområde i jämförelse med regeringens förslag.

Det innebär att jag hade velat se en minskning av anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling med 70 miljoner kronor när det gäller forskningsmedel i den kommande forsknings- och innovationspropositionen. Dessa medel hade jag i stället velat tillföra en forskningsatsning på

kärnkraft inom utgiftsområde 21 Energi som totalt skulle uppgå till 125 miljoner kronor årligen. Jag hade vidare velat att riksdagen avvisade regeringens tilldelning av medel för omställning av arbetsmaskiner.

Jag hade vidare velat se en satsning på etablering av ägarskifteskonto genom en ökning av anslaget 1:4 Tillväxtverket med 15 miljoner kronor. Jag delar vidare uppfattningen som framförs i den nyss nämnda motionen att det finns en effektiviseringspotential inom ramen för företagssystemet.

Vidare anser jag att en förstärkning av anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser om 5 miljoner kronor 2021 skulle ha möjliggjort fler effektutvärderingar och bidragit till kunskap om hur kostnads-effektiv stödgivning kan säkerställas.

Jag hade också föredragit att riksdagen beslutat att anvisa medel till ett anslag för att inrätta en central plattform för regelgivning och avsatt 3 miljoner kronor för detta ändamål. I dag utförs regelgivning av en rad offentliga aktörer, och företag har svårt att få en överblick över pågående och planerade insatser. Genom en central plattform menar jag att det hade kunnat bli mer transparent för företagen när olika regelarbeten börjar och slutar och hur företagen kan gå till väga för att lämna synpunkter. Detta skulle stärka företagsperspektivet i regelgivningen och motverka problem som att företag får kort tid på sig för anpassning till nya regler.

I likhet med vad som anförs i motion 2020/21:3500 (KD) hade jag velat att riksdagen avvisade tidigare beslutade ökningarna inom anslagen 1:1 Verket för innovationssystem, 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling och 1:5 Näringslivsutveckling, med undantag för satsningen på en elektrifiering av fordonsparken inom det sistnämnda anslaget. I linje med i fjol hade jag vidare velat att riksdagen avvisade de utökade medlen om 100 miljoner kronor till Nationella innovationsrådet inom anslaget 1:5 Näringslivsutveckling som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2020. Regeringens förslag till medelstilldelning i budgetproposition för 2021 till det som benämns omställning och utveckling för hållbar besöksnäring som återfinns under flera olika anslag (1:4, 1:5 och 1:7) hade jag velat att riksdagen avvisade till förmån för andra prioriteringar och insatser.

I övrigt hade jag mot bakgrund av att Kristdemokraterna gör andra prioriteringar även velat se minskningar av följande anslag i förhållande till regeringens förslag: anslaget 1:7 Turistfrämjande (–40 miljoner kronor), anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning (–32 miljoner kronor), anslaget 2:2 Kommerskollegium (–10 miljoner kronor), anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet (–160 miljoner kronor) och anslaget 2:4 Investeringsfrämjande (–15 miljoner kronor).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete (avsnitt 2.1 och 4.7).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 1 400 000 000 kronor till Green Cargo AB (avsnitt 4.5.1).
3. Riksdagen godkänner att uppdraget för V.S. VisitSweden AB ändras i enlighet med regeringens förslag (avsnitt 4.5.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 överlåta statens aktier i Vasallen AB till Statens Bostadsomvandling AB SBO (avsnitt 4.5.3).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 10 000 000 000 kronor och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinvesteringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det klimatpolitiska ramverket (avsnitt 4.11.1).
6. Riksdagen godkänner målet för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (avsnitt 5.1).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 500 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.8).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.8).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret för exportfinansiering som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 200 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.9).
10. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1.
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det överordnade målet för svensk handelspolitik bör vara att bidra till minskade klyftor inom och mellan länder samt ökad jämställdhet och hållbar utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2975 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3364 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3489 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslag 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslag 2:3 Exportfrämjande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen			
		M	SD	V	KD
1:1 Verket för innovationssystem	255 442	±0	-50 000	±0	-10 000
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 548 255	±0	-1 323 000	±0	-120 000
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	1 054 268	-200 000	±0	±0	-100 000
1:4 Tillväxtverket	327 175	±0	36 000	±0	10 000
1:5 Näringslivsutveckling	977 022	±0	50 000	47 000	-275 000
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	65 342	±0	10 000	±0	5 000
1:7 Turistfrämjande	144 613	±0	50 000	±0	-40 000
1:8 Sveriges geologiska undersökning	244 872	±0	63 000	±0	-32 000
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923	±0	9 000	±0	±0
1:10 Miljösäkring av olja- och gasanläggningar	14 000	±0	±0	±0	±0
1:11 Bolagsverket	45 898	±0	27 000	±0	±0
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	8 327	±0	1 000	±0	±0
1:13 Konkurrensverket	164 697	±0	5 000	±0	±0
1:14 Konkurrensforskning	10 804	±0	2 000	±0	±0
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	119 910	±0	±0	±0	±0
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	24 850	±0	±0	±0	±0
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	1 401 000	±0	±0	±0	±0
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	16 780	±0	±0	±0	±0
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000	±0	±0	±0	±0
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472	±0	±0	100 000	±0
1:21 Patent- och registreringsverket	340 812	±0	10 000	±0	±0
1:22 Stöd vid korttidsarbete	2 080 000	±0	±0	±0	±0
1:23 Stöd till enskilda näringsidkare	1 500 000	±0	±0	±0	±0
1:24 Omställningsstöd	2 000 000	±0	±0	±0	±0

2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	36 059	±0	±0	±0	±0
2:2	Kommerskollegium	92 240	±0	±0	±0	-10 000
2:3	Exportfrämjande verksamhet	339 867	50 000	±0	-25 000	-160 000
2:4	Investeringsfrämjande	97 772	±0	±0	±0	-15 000
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517	±0	±0	±0	±0
2:6	Bidrag till standardiseringen	31 336	±0	±0	±0	±0
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	100 000	±0	±0	±0	±0
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1	Forum för exponentiella teknologier	±0	±0	10 000	±0	±0
99:2	Starta eget-bidrag för yrkesverksamma	±0	±0	100 000	±0	±0
99:3	Program grön omställning pappersindustrin	±0	±0	±0	300 000	±0
99:4	Central plattform för regelgivning	±0	±0	±0	±0	3 000
Summa för utgiftsområdet		15 355 253	-150 000	-1 000 000	422 000	-744 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	3 460 000	2022–2025
1:5 Näringslivsutveckling	670 000	2022–2024
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2022–2023
1:14 Konkurrensforskning	6 300	2022–2024

BILAGA 4

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 2, punkt 2 (SD)

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Verket för innovationssystem	-50 000	205 442
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	-1 323 000	2 225 255
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	±0	1 054 268
1:4 Tillväxtverket	36 000	363 175
1:5 Näringslivsutveckling	50 000	1 027 022
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	10 000	75 342
1:7 Turistfrämjande	50 000	194 613
1:8 Sveriges geologiska undersökning	63 000	307 872
1:9 Geovetenskaplig forskning	9 000	14 923
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	±0	14 000
1:11 Bolagsverket	27 000	72 898
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	1 000	9 327
1:13 Konkurrensverket	5 000	169 697
1:14 Konkurrensforskning	2 000	12 804
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	±0	119 910
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	±0	24 850
1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag	±0	1 401 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	±0	16 780
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	±0	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	±0	269 472
1:21 Patent- och registreringsverket	10 000	350 812
1:22 Stöd vid korttidsarbete	±0	2 080 000
1:23 Stöd till enskilda näringsidkare	±0	1 500 000
1:24 Omställningsstöd	±0	2 000 000
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	±0	36 059
2:2 Kommerskollegium	±0	92 240
2:3 Exportfrämjande verksamhet	±0	339 867
2:4 Investeringsfrämjande	±0	97 772
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	±0	20 517
2:6 Bidrag till standardiseringen	±0	31 336

2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	±0	100 000
99:1 Forum för exponentiella teknologier	10 000	10 000
99:2 Starta eget-bidrag för yrkesverksamma	100 000	100 000
Summa för utgiftsområdet	-1 000 000	14 355 253

BILAGA 5

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 2, 4, 15, 16 och 37 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag finns bestämmelser om

- vilka arbetsgivare som omfattas av lagen (3 §),
- innebörden av vissa uttryck i denna lag (4 §),
- när stöd vid korttidsarbete får lämnas (5–8 §§),
- förutsättningar för preliminärt stöd (9–16 §§),
- beräkning av preliminärt stöd (17 §),
- ansökan om preliminärt stöd (18 §),
- avstämning av preliminärt stöd (19–27 §§),
- anmälan om avstämning (28–30 §§),
- återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar (31 §),
- kreditering och debitering av skattekonto (32–34 §§),
- kontroll (35 och 36 §§),
- handläggande myndighet (37 §), och
- överklagande (38 §).

4 §²

Vid tillämpning av denna lag ska följande gälla:

1. Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från frånvaro.

2. Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer. Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–8 a §§.

5. Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

¹ Senaste lydelse 2020:207.

² Senaste lydelse 2020:207.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 § eller, då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt 5 a §, den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då beslutet fattades.

7. Avstämningstidpunkt är den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning har uppkommit.

8. Avstämningsperiod är en stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser.

9. Kompetensinsats är en insats som syftar till att höja eller validera kompetensen hos en arbetstagarare.

15 §

För att en arbetsgivare ska ha rätt till preliminärt stöd ska, om inte annat följer av 16 §, följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Arbetsgivaren ska vara bunden av ett kollektivavtal om korttidsarbete som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation.

2. De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas ska regleras i ett lokalt kollektivavtal.

2. De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas ska regleras i ett lokalt kollektivavtal. Om arbetsgivaren anordnar kompetensinsatser under den arbetsbefriade tiden och vill ha ersättning för kostnader för insatserna enligt 17 a § ska även de närmare förutsättningarna för insatserna regleras i ett lokalt kollektivavtal.

3. Den arbetstids- och löneminskning som avtalats ska vara förenlig med 12 och 13 §§.

Om det inte finns någon lokal part på arbetstagsidan, får ett avtal enligt första stycket 2 i stället ingås mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

16 §

För att en arbetsgivare som inte är bunden av ett sådant kollektivavtal som avses i 15 § ska ha rätt till preliminärt stöd ska följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Arbetstagarens deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Ett sådant avtal ska ha ingåtts efter det att korttidsarbete aktualiserats hos arbetsgivaren.

1. Arbetstagarens deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Om arbetsgivaren anordnar kompetensinsatser under den arbetsbefriade tiden och vill ha ersättning för kostnader för insatserna enligt 17 a § ska även de närmare förutsättningarna för insatserna regleras i ett skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Ett sådant avtal ska ha ingåtts efter det att korttidsarbete aktualiserats hos arbetsgivaren.

2. Minst 70 procent av de arbetstagare inom en driftsenhet som uppfyller kraven enligt 11 § ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden.

3. Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten.

4. Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara förenlig med 12 och 13 §§.

17 a §

I den utsträckning arbetsgivare och arbetstagare enligt 15 eller 16 § reglerat att tid som frigörs i samband med korttidsarbete ska användas till kompetensinsatser, ska ersättning lämnas till arbetsgivaren för kostnader för enskilda kompetensinsatser efter prövning av den myndighet som avses i 37 §.

Preliminär ersättning för kompetensinsatser ska betalas med ett belopp som motsvarar 60 procent av kostnaden för enskilda kompetensinsatser som planeras eller har genomförts under den tid som frigörs eller har frigörts under perioden med stöd vid korttidsarbete. Ersättningen får dock uppgå till högst det belopp som följer av föreskrifter som avses i tredje stycket 2.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om

1. underlaget för preliminär ersättning för kompetensinsatser,
2. ett högsta belopp för ersättning för kompetensinsatser per arbetstagare,
3. vilka typer av kostnader som får ingå i beräkning av ersättning för kompetensinsatser som genomförs av arbetsgivare internt eller av företag i samma koncern, och
4. ansökan om preliminär ersättning för kompetensinsatser, avstämning av preliminär ersättning för sådana insatser, anmälan om avstämning, återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar och kontroll.

37 §³

Regeringen prövar frågor enligt 5, 6, 7 och 8 §§.

Skatteverket prövar frågor efter aktivering enligt 5 §. Skatteverket prövar frågor efter aktivering enligt 5 §. Den myndighet som regeringen bestämmer prövar frågor enligt 17 a § efter sådan aktivering.

Övriga frågor prövas av Tillväxtverket. Tillväxtverket ska handlägga en ansökan om godkännande enligt 5 a § skyndsamt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
2. Bestämmelserna i den nya 17 a § tillämpas inte på kompetensinsatser som genomförts före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2020:207.